

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

D E C I Z I E cu privire la recurs

învinuirea lui

Denis Russu, Oleg Timofti ș.a.

(art. art.145 alin. (2), 283 și 361 alin. (2) Cod penal)

(Dosarul nr. 1ra-854/2022

Nr. PIGD 1-14158859-01-1ra-02062022)

Recursuri depuse până la 01 septembrie 2023; Efectul extensiv al recursului; Art 283 CP - existența bandei chiar dacă a fost comis un singur atac; Schimbarea completului curții de apel; Pretinsa obținere a probelor prin constrângere; Dreptul la interpret; Pretinsa asistența juridică necalitativă oferită de avocatul ales; Aplicarea unei pedepse mai severe decât cea cerută de procuror; Aplicarea art. 385 alin. (4) și (5) CPP nu cade sub incidența art. 427 alin. (1) pct. 10) CPP; Participarea la ședință a inculpaților încarcerați prin teleconferință; Neinvocarea nulității relative la etapa urmăririi penale; Recurs care nu menționează vreun temei prevăzut de art. 427 CPP.

11 noiembrie 2024

Au examinat anterior cauza judecătoreii:

Prima instanță: Ecaterina Palanciuc, Maria Negru, Gheorghe Stratulat;

Instanța de apel: Stelian Teleucă, Silvia Gîrbu, Denis Băbălău.

Textul corespunde originalului

Judecând în lipsa părților recursurile în cauza penală privind învinuirea lui Denis Russu, Oleg Timofti, Victor Pridorjîi și Veaceslav Ișcenco,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stella Bleșceaga, *Președinte*,
Ghenadie Eremciuc,
Vladislav Gribincea, *judecători*,

constată următoarele:

ASPECTE GENERALE ȘI DE PROCEDURĂ

1. Denis Russu, Oleg Timofti și Victor Pridorjîi s-au născut în anii 1982, 1981 și 1984, în mun. Chișinău, iar Veaceslav Ișcenco, s-a născut în anul 1970 în or. Dubăsari.

2. Urmărirea penală în această cauză a fost pornită la 30 mai 2014. Cei patru au fost învinuiți de tentativă de omor intenționat (art. 27, 145 alin. (2) lit. a), b), d), g), i), j), m) Cod penal), omor intenționat (art. 145 alin. (2) lit. a), b), d), g), i), j), m) Cod penal) și de banditism (art. 283 Cod penal). Denis Russu a fost învinuit și de deținerea și folosirea documentelor oficiale false (art. 361 alin. (2) lit. c) Cod penal).

3. La 11 august 2014, cauza penală în privința persoanelor necunoscute din regiunea Transnistreană, care au asigurat condamnații cu arme și echipamente militare, a fost disjunsă (f.d. 12, vol. I).

4. La etapa urmăririi penale, Denis Russu, Oleg Timofti, Victor Pridorjîi și Veaceslav Ișcenco au făcut declarații prin care au descris structura bandei și rolul fiecăruia la comiterea atacului armat asupra incasatorilor și au descris cum a avut loc atacul.

5. Prima instanță a examinat cauza în procedură generală. În prima instanță, inculpații au renunțat la declarațiile date la etapa urmăririi penale. Denis Russu, Oleg Timofti și Victor Pridorjîi au explicat modificarea declarațiilor prin faptul că le-a fost acordată posibilitatea de a se vedea și a discuta, și deoarece au fost influențați. Ei s-au înțeles inițial să recunoască parțial vina și să semneze toate actele, ca în instanță să spună adevărul. Veaceslav Ișcenco a invocat că la etapa urmăririi penale relele tratamente a fost supus el și soția sa.

6. Toți condamnații au declarat că interogarea de către procuror a avut loc fără presiune fizică sau psihică. Influență a fost exercitată de administrația Penitenciarului nr. 13. La 21 mai 2015, a fost pornită urmărirea penală pe faptul comiterii infracțiunii prevăzute de art. 166¹ alin. (2) lit. c), d) Cod penal (tratamentul inuman și degradant săvârșit de două sau mai multe persoane cu aplicarea armei) de către persoane necunoscute pe teritoriul regiunii Transnistrene la momentul reținerii acestuia. Veaceslav Ișcenco a fost recunoscut în calitate de parte vătămată.

7. Prin sentința Judecătoriei Centru, mun. Chișinău, din 10 iunie 2016, cei patru au fost găsiți vinovați în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 27, 145 alin. (2), 145 alin. (2) și 283 Cod penal. Denis Russu de asemenea a fost găsit vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (2) Cod penal. Aceștia le-au fost aplicate pedepse cu închisoare de la 13 la 24 de ani. Prima instanță a soluționat și chestiunile cu privire la acțiunile civile și corpurile delictelor.

8. Procurorul Anatolie Pitel, avocatul Daniela Mîrza, în numele succesorului părții vătămate Nina Botnari, avocatul Aliona Dragomir în numele lui Veaceslav Ișcenko, avocatul Nicolai Vișnevski în numele lui Denis Russu și Victor Pridorojînii, avocatul Alexandru Iachimciuc în numele lui Oleg Timoftei, inculpații Victor Pridorojînii și Denis Russu, precum și reprezentantul părții civile BC „Victoriabank”, Igor Cirimpei, au declarat apel.

9. La 17 decembrie 2021, Curtea de Apel Chișinău a respins apelurile apărării și a reprezentantului BC „Victoriabank”. Ea a admis apelurile acuzării, a casat parțial sentința și a pronunțat o nouă hotărâre. În baza deciziei, Denis Russu a fost găsit vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (1) din Codul penal, dar a fost liberat de pedeapsă din cauza expirării termenului de tragere la răspundere penală. De asemenea, au fost modificate pedepsele aplicate: doi inculpați au fost condamnați la detențiune pe viață, iar alți doi la câte 25 de ani de închisoare. Instanța a aplicat și prevederile art. 385 alin. (5) din Codul de procedură penală și a redus termenul pedepsei.

10. Decizia instanței de apel a fost atacată cu recurs de partea apărării și de reprezentantul BC „Victoriabank”. Recurenții solicită casarea totală a deciziei și dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel sau adoptarea unei noi hotărâri. La 26 iunie 2022, avocatul Aliona Dragomir a informat instanța de recurs că, la 09 aprilie 2019, Victor Pridorojînii a depus la Curtea Europeană a Drepturilor Omului (CtEDO) o cerere formulată în temeiul art. 3 din Convenție (interzicerea torturii) (cererea nr. [24565/19](#)). La 03 mai 2022, cererea a fost comunicată Guvernului. Potrivit datelor publice, CtEDO încă nu a soluționat cererea. Avocatul Aliona Dragomir și condamnații Denis Russu și Victor Pridorojînii au mai depus cereri privind emiterea încheierii interlocutorii și constatarea a infracțiunilor de audiență.

11. Urmărirea penală în această cauză a fost pornită la 30 mai 2014 și s-a finalizat în 20 august 2014. Prima instanță a examinat cauza în perioada 25 august 2014 – 10 iunie 2016 (organizând mai mult de 40 de ședințe, dintre care cel puțin nouă au fost amânate din cauza apărării), iar instanța de apel - între 26 august 2016 și 17 decembrie 2021 (organizând 72 de ședințe, dintre care 47 au fost amânate din cauza apărării). La 02 iunie 2022, dosarul a ajuns la Curtea Supremă de Justiție. În această cauză au fost depuse mai multe cereri de accelerare, toate fiind respinse. La 28 octombrie 2024, a fost primită încă o cerere de accelerare, care a fost lăsată fără examinare pe motiv că soluționarea recursurilor era programată pentru 06 noiembrie 2024. Pronunțarea deciziei a fost amânată pentru 11 noiembrie 2024.

La 08 noiembrie 2024, Victor Pridorjînii a depus o cerere prin care solicită completului să ceară un aviz consultativ de la Plenul Curții Supreme de Justiție cu privire la aplicarea mecanismului compensator pentru detenția în condiții precare. Ultima cerere de asemenea a fost lăsată fără examinare deoarece avizul consultativ nu poate fi solicitat în privința cauzelor aflate în procedura Curții Supreme de Justiție.

12. Componenta completului de judecată al Curții Supreme de Justiție a fost modificată de mai multe ori. Aceasta se datorează incompatibilităților și demisiei unor judecători. Ultima modificare a componenței completului de judecată a avut loc la 01 iulie 2024, cauza fiind repartizată completului de judecată: Ion Malanciuc, Vladislav Gribincea (raportor), Ghenadie Eremciuc, Lilia Roic-Botezatu și Oxana Parfeni. La 16 august 2024, a intrat în vigoare Legea nr. 228. Art. 13 alin. (5¹) din Legea nr. 64/2023 cu privire la Curtea Supremă de Justiție. Conform modificărilor introduse, cererile de recurs care au fost inițial repartizate spre examinare completelor de cinci judecători, vor fi examinate în complete de trei judecători din care face parte judecătorul raportor. Potrivit dispoziției Președintelui interimar al Curții Supreme de Justiție nr. 119 din 28 iunie 2024, judecătorul raportor Vladislav Gribincea face parte din completul de judecată nr. 2, compus din judecătorii: Stella Bleșceaga, Vladislav Gribincea și Ghenadie Eremciuc. Această componență a completului va examina recursurile.

ÎN FAPT

a. Învinuirea adusă

13. Denis Russu este învinuit că, la sfârșitul anului 2013 - începutul anului 2014, a organizat și condus o bandă armată. Banda includea și membrii Oleg Timofti, Victor Pridorjînii și Veaceslav Ișcenco. Banda a procurat un arsenal vast de arme și echipamente militare de la persoane necunoscute din regiunea Transnistreană, inclusiv pistoale, mitraliere, grenade, explozibil, muniții și veste antiglonț. În lunile ianuarie și februarie 2014, Denis Russu, împreună cu complicități săi, a început planificarea atacului armat care țintea serviciul de încasare al BC „Victoriabank”. În februarie 2014, a fost achiziționat un automobil „Chrysler Saratoga”. Acest vehicul trebuia folosit pentru a transporta bunurile sustrase și de a facilita deplasarea la locul infracțiunii. În aprilie 2014, a fost închiriat automobilul „Dacia Logan”. Acest vehicul era destinat pentru urmărirea vehiculului incasatorilor care urma a fi atacat și pentru retragerea de la locul crimei.

14. La 30 mai 2014, Denis Russu și complicități săi au comis atacul. În acest scop, în jurul orei 19:30, Veaceslav Ișcenco, aflat la volanul automobilului „Dacia Logan”, însoțit de Denis Russu și Victor Pridorjînii, l-a transportat pe Oleg Timofti, echipat cu armament și echipament tactic, până la marginea traseului M-2, în apropierea comunei Stăuceni, municipiul Chișinău. Apoi, Victor Pridorjînii s-a suit volanul automobilului „Chrysler Saratoga” și, împreună cu Denis Russu,

care avea echipament de protecție și arme, s-au deplasat la magazinul „Metro 1” de lângă comuna Stăuceni, pentru a supraveghea zona și a coordona atacul. Între timp Veaceslav Ișcenco s-a deplasat cu automobilul „Dacia Logan” la magazinul „Metro-2” din mun. Chișinău, situat pe bd. Dacia, unde a monitorizat ieșirea vehiculului de încasare al BC „Victoriabank” și l-a informat pe Denis Russu despre mișcările acestuia. În jurul orei 22:00, automobilul specializat al BC „Victoriabank” a intrat în incinta magazinului „Metro 1”. Denis Russu și Oleg Timofti, înarmați cu pistoale AK-74, au deschis focul asupra incasatorilor Vladimir Botnari, Vitalie Sîtnic și Vitalii Volchivscoi. În urma atacului: Vladimir Botnari a decedat, Vitalii Volchivscoi a suferit leziuni corporale grave, iar Vitalie Sîtnic a suferit leziuni corporale medii. Atacatorii au sustras din automobilul „Mitsubishi Outlander” două geți cu mijloace bănești în sumă totală de 1.530.133,15 lei, precum și arma de serviciu a lui Vladimir Botnari (un pistol „IIM” și un încărcător cu opt cartușe). După comiterea faptei, atacatorii au părăsit locul crimei cu automobilul „Chrysler Saratoga”, condus de Victor Pridorjînii. Ei s-au îndreptat spre un loc din extravilanul comunei Stăuceni, Chișinău, de unde s-au retras ulterior cu automobilul „Dacia Logan” condus de Veaceslav Ișcenco. Acțiunile celor patru au fost încadrate de către organul de urmărire penală în baza în baza art. 283 Cod penal (banditism), art. 27,145 alin. (2) lit. a), b), d), g), i), j), m) Cod penal (tentativă de omor intenționat) și art. 145 alin. (2) lit. a), b), d), g), i), j), m) Cod penal (omor intenționat).

15. Denis Russu a mai fost învinuit că a intrat în posesia unui permis de conducere pe numele lui Iaroslav Chiosa. Actul conținea fotografia lui Denis Russu. Denis Russu a deținut acest permis până pe 04 iulie 2014, când a fost depistat în timpul unei percheziții. Un raport din 01 august 2014 a confirmat că permisul de conducere era fals. Acțiunile lui au fost încadrate de către organul de urmărire penală în baza art. 361 alin. (2) lit. c) Cod penal (deținerea și folosirea documentelor oficiale false).

b. Probatoriul și poziția condamnaților la etapa urmăririi penale

16. Organul de urmărire penală a efectuat un șir de acțiuni procesuale ce au permis identificarea făptuitorilor. În perioada 30 mai 2014 - 04 iulie 2014, acesta a cercetat locul comiterii atacului armat (f.d. 20-62, vol. I), a ridicat obiecte aflate în legătură cu infracțiunile săvârșite (f.d. 135, 164, 166, 178, 180, vol. I), a dispus efectuarea expertizelor balistice, fizico-chimice (f.d. 76-82, 149-153 vol. I) și medico-legală a cadavrului (f.d. 200-206, vol. I).

17. Tot în această perioadă, acuzarea a audiat martorii Mihai Mihail și Serghei Gorbatovschi care, la 31 mai 2014, au relatat despre culoarea și numărul de înmatriculare a automobilului „Crysler Saratoga” (f.d. 40 și 41, vol. II). A fost identificat proprietarul automobilului - Vladislav Prihodico. Ultimul a explicat că automobilul a fost înstrăinat în februarie 2014 unei persoane necunoscute, fără a fi întocmit actele de rigoare (f.d. 31, vol. II). La 01 iunie 2014, pe traseul M14 (Odesa-Cernăuți), în apropierea s. Buneț, com. Tohatin, într-un box abandonat a

unei brigăzi de tractoare a fost depistat automobilul „Chrysler Saratoga” incinerat (f.d. 99-108, vol. I). La 02 iunie 2014, în calitate de martori au fost audiați Grigore Costin și Guștiuc Tudor, paznici la parcare unde automobilul „Chrysler Saratoga” s-a aflat între 13 și 29 mai 2014. Aceștia au indicat că persoana ce a parcat și a luat automobilul de la parcare semăna a fi militar și că automobilul a fost luat de una și aceeași persoană (f.d. 42-47, vol. II).

18. Conform rapoartelor din 20, 27 și 30 iunie 2014, prin intermediul Centrului de Monitorizare și Control Trafic s-a stabilit că, la 13 și 30 mai 2014, în apropierea locului săvârșirii atacului a fost prezent automobilul „Dacia Logan”, care aparținea lui Roman Nicolaev. La 03 iunie 2014, martorul Roman Nicolaev a explicat că a transmis automobilul Dacia Logan unei persoane care, din descrierea exteriorului, era Denis Russu (f.d. 69-70, vol. II).

19. În baza informațiilor obținute prin intermediul Centrului de Monitorizare și Control Trafic contrapuse cu peelingul de pe traseul Chișinău-Bălți a fost identificat un număr de telefon, ce ulterior s-a adeverit a fi a lui Veaceslav Ișcenco. În baza apelurilor făcute de Veaceslav Ișcenco a fost stabilită legătura acestuia cu Andrei Puchis (f.d. 132, vol. II), Victor Pridorojnîi și Igor Carp (f.d. 179-180, vol. II), cât și cu Denis Russu și Oleg Timofti (f.d. 215-216, vol. II).

20. La 27 iunie și 03 iulie 2014, procurorul, luând în considerare informațiile rezultate în urma activității speciale de investigație, a depus două demersuri de percheziție a domiciliului lui Denis Russu și a automobilului cu care se deplasa Denis Russu (f.d. 144 și 247-248, vol. III și 29-31, vol. IV). Prin încheierile judecătorului de instrucție din 27 iunie, 02 iulie și 03 iulie 2014 au fost autorizate perchezițiile (f.d. 148-149 și 250, vol. III și f.d. 32-33, vol. IV).

21. La 04 iulie 2014, ora 08:53, a fost efectuată percheziția automobilului cu care se deplasa Denis Russu. În cadrul acestuia au fost ridicate mai multe obiecte, inclusiv arme, muniții și echipament militar special (f.d. 34-35, vol. IV). Acestea au fost supuse examinării la 01 august 2014 (f.d. 37-39, vol. IV). Tot la această dată, la ora 10:10, a început prima percheziție la domiciliul lui Denis Russu. Aceasta s-a petrecut în prezența lui Denis Russu și a apărătorului acestuia, Nicolae Vișnevski. În cadrul percheziției au fost ridicate mai multe obiecte, printre care și un pistol fără număr de identificare, muniții, echipament militar, trei file de format A4 cu inscripții privind repartizarea mijloacelor bănești între membrii bandeii. Referitor la prezența și depistarea pistolului fără număr de identificare apărarea a obiectat, spunând că prima dată îl vede (f.d. 252-255, vol. III). La 01 august 2014, o parte din obiecte au fost supuse examinării de către procuror (f.d. 256-263, vol. III). Tot la această dată, ora 14:20, a avut cea de-a doua percheziție, la alt domiciliu a lui Denis Russu. Aceasta a avut loc în prezența Irinei Torlac (sora lui Denis Russu) și a avocatului Nicolae Vișnevski. În cadrul percheziției au fost ridicate mai multe telefoane mobile cu cartele SIM și cutii de la telefoane mobile de diferite modele, cât și un cartuș de calibru 7,62x39 mm, un cartuș de calibru 5,45x39 mm, 10 cartușe de calibru 9x19 mm, glonte TFMJ și 50 cartușe de calibru 9x19 mm, cu

glonț FMJ. Percheziția s-a finalizat la ora 15.30 (f.d. 150-151, vol. III).

22. Denis Russu a fost reținut la 04 iulie 2014, ora 11:25, în mun. Chișinău. În timpul reținerii a fost efectuată percheziția corporală și de la el au fost ridicate mai multe obiecte (f.d. 115-116, vol. IV). La reținere, Denis Russu a fost asistat de avocatul ales Nicolae Vișnevski (f.d. 113, vol. IV). Lui i-a fost înmănată informația cu privire la drepturile și obligațiile procesuale, iar apoi a fost audiat. Audierea primară a început la ora 15:00 și a sfârșit la ora 17:30. Ea a fost efectuată în prezența aceluiași avocat. În cadrul audierii, Denis Russu a fost de acord să facă declarații, a recunoscut parțial vina și a explicat că la acea vreme avea nevoie de bani. În 2013, la magazinul Metro din Chișinău a observat cum se fac încasările și a conceput planul de a ataca încasatorii pentru a-i deposeda de bani. El a discutat această idee cu Oleg Timofti, Victor Pridorjî și Veaceslav Ișcenco, care au acceptat să participe. El a recunoscut că grupul a procurat un automobil (Chrysler Saratoga), și echipamente militare, inclusiv veste antiglonț și arme de foc (pistoale-mitralieră AK 74), precum și că a luat cu chirie al doilea automobil (Dacia Logan). Membrii bandei au obținut telefoane mobile și cartele SIM pentru a comunica fără a lăsa urme. La 29 mai 2014, grupul a efectuat recunoașteri, iar pe 30 mai a atacat încasatorii în parcarele magazinului Metro. El a descris în detaliu atacul. Ei au folosit armele pentru a speria victimele și au furat două geți cu bani, fugind apoi de la locul faptei. Ulterior, ei au incendiat mașina de model „Chrysler” pentru a ascunde urmele. Armele și alte dovezi au fost ascunse în pădure. El a fost de acord să arate locul. Bani au fost ascunși în pădurea de la Vadul lui Vodă. În procesul-verbal de audiere, condamnatul nu menționează că a fost supus presiunilor (f.d. 119-122, vol. IV).

23. La propunerea lui Denis Russu, la 04 iulie 2014, între 18.40 și 19.10, a fost cercetat locul unde au fost ascunse obiectele utilizate în atacul armat. Au fost ridicate *inter alia* două pistoale AK 74, muniții și un pistol PM cu opt cartușe pentru el (pistolul de sustras de la încasatorului omorât). Arsenalul de arme și muniții au fost ridicate de organul de urmărire penală (f.d. 83-85, vol. III). Potrivit unui raport de expertiză, cele 54 tuburi de cartuș calibrul 5,45x39 mm ridicate de pe teritoriul centrului comercial „Metro” și gloanțele extrase din corpurile lui Vitalie Volchivscoi și Vladimir Botnari au fost trase din cele două pistoale mitralieră ridicate, 48 de un pistol și șase de celălalt (f.d. 97-105, vol. III).

24. În baza cererii lui Denis Russu, procurorul s-a adresat judecătorului de instrucție, care autorizat efectuarea percheziției unui garaj din or. Anenii Noi (f.d. 167-173, vol. III). Percheziția a avut loc la 05 iulie 2014, începând cu ora 15:40. În cadrul percheziției au fost depistate și ridicate mai multe arme și muniții (printre care pistoale-mitralieră „AK 74”, două grenade fumigene, echipamente militare, două plăci cu numere de înmatriculare, pachet prepay „Orange” precum și o cutie de la telefon mobil și un pistol Makarov fără număr). Denis Russu nu a avut obiecții la conținutul procesului-verbal și modalitatea de efectuare a percheziției, contrasemnând acest act (f.d. 174-176, vol. III). El totuși a menționat că prima dată vede pistolul Makarov. Ulterior, armele și munițiile depistate în garaj au fost

supuse expertizei, ele fiind utile tragerii (f.d. 188-198, 207-212 și 220-234, vol. III), iar echipamentele militare, două plăci cu numere de înmatriculare, pachet prepay „Orange” precum și o cutie de la telefon mobil au fost examinate de procuror (f.d. 241-243, vol. III). Pistolul Makarov a dispărut ulterior din corpurile delictelor.

25. Fiind pus sub învinuire potrivit art. 145, 188 și 290 Cod penal, la 05 iulie 2014, Denis Russu, în prezența apărătorului ales, a declarat că îi este clară învinuirea adusă și că susține declarațiile făcute pe 04 iulie 2014. Acesta a făcut declarații în limba rusă, conținutul procesului-verbal fiind întocmit de învinuit. La cererea învinuitului, audierea a fost întreruptă (f.d. 128-129, vol. IV). Audierea a continuat pe 08 iulie 2014, între orele 09:45-10:30. Potrivit procesului-verbal, întocmit la cererea lui Denis Russu de procuror și în limba rusă, el susține toate cele declarate anterior și a adăugat că banii furați au fost împărțiți între participanți. Veaceslav Ișcenco a primit 4.000 de lei și 5.000 de ruble nistrene, Victor Pridorjîn - 20.000 de lei, iar Oleg Timofti - 12.000 lei. Sumă rămasă urma a fi împărțită ulterior, dar, deoarece trebuia să transmită imediat o sumă de bani în Ucraina, banii au fost converțiți în valută și scoși de pe teritoriul Moldovei (f.d. 130-131, vol. IV).

26. La 13 august 2014, după punerea sub învinuire potrivit art. 27, 145, 145, 283 și 361 Cod penal, Denis Russu a fost audiat. El a declarat că noua învinuire îi este clară și vina o recunoaște parțial. El a mai declarat că nu dorește să facă declarații și că susține mărturiile anterioare. El a scris aceste declarații personal (f.d. 141, vol. IV).

27. Oleg Timofti a fost reținut la 04 iulie 2014, ora 09:30, în mun. Chișinău, în timp ce se deplasa cu automobilul. El nu s-a oprit la somații și în direcția automobilului pe care-l conducea au fost trase mai multe focuri de armă și la imobilizare a fost lovit cu piciorul. În timpul reținerii a participat avocatul Dorin Trestianu, acordat din oficiu (f.d. 163, vol. IV). La reținere, a fost efectuată percheziția automobilului acestuia, fiind ridicate arme de foc și albe, muniții precum și telefoane mobile și lanterne (f.d. 46-47, vol. III). Fiind audiat în aceeași zi în calitate de bănuț, Oleg Timofti a refuzat să facă declarații (f.d. 166, vol. IV). La 04 iulie 2014, ora 15:30, a fost efectuată percheziția la domiciliu lui Oleg Timofti, fiind depistate arme și muniții (f.d. 20-21, vol. III). Potrivit raportului de expertiză, grenadele de mână ridicate în cadrul perchezițiilor sunt de instruire/imitare, ca și focoasele, care nu fac parte din categoria munițiilor (f.d. 36-37, vol. III).

28. La 05 iulie 2014, Oleg Timofti a fost pus sub învinuire potrivit art. 145, 188 și 290 Cod penal în prezența avocatului ales Nicolae Vișnevski (f.d. 167, vol. IV). La ora 11:25, a fost întocmit procesul-verbal de audiere a învinuitului. Conținutul acestuia a fost scris de bănuț în limba rusă. Potrivit lui, învinuirea îi este clară, iar vina o recunoaște parțial. El a declarat că nu a comis omorul și va depune declarații după ce va discuta cu avocatul (f.d. 173-174, vol. IV). La 05 iulie 2014, ora 16:00,

Oleg Timofti a depus declarații în calitate de învinuit și a indicat că declarațiile le face benevol, fără influență fizică sau psihică. El a declarat că vina o recunoaște parțial, cu Denis Russu este în relații de prietenie, cu Victor Pridorjîi se află în relații normale, iar pe Veaceslav Ișcenco îl cunoaște în legătură cu lucrul. În toamna anului 2013, Denis Russu i-a propus să participe la un atac armat asupra incasatorilor pentru a obține bani. Timofti, având datorii, a fost de acord. În atac au fost implicați și Victor Pridorjîi și Veaceslav Ișcenco. Procurarea armelor, munițiilor și mijloacelor de transport pentru atac a fost realizată de Russu. Ei au decis să comită atacul anume pe 30 mai 2014 deoarece, conform prognozei, urma să plouă, la magazin vor fi puțini vizitatori și traficul rutier va fi mai lejer. Pe 30 mai 2014, Timofti și ceilalți membri ai grupului s-au întâlnit la domiciliul lui Russu. După-amiază, ei au fost transportați până în localitatea Stăuceni, iar Timofti s-a deplasat la magazinul Metro, unde a luat o poziție favorabilă pentru a efectua atacul asupra incasatorilor. Timofti a primit de la Russu o geantă cu un AK74 și cinci magazine cu cartușe pentru el. Cei doi comunicau între ei prin dispozitive radio. Când mașina serviciului de încasare a ajuns la magazin, Timofti și Russu au început să tragă în direcția incasatorilor. Scopul a fost de a imobiliza incasatorii, nu de a-i omorî. După jaf, ei au fugit cu mașina „Chrysler”, la volanul căreia era Victor Pridorjîi. În automobil au fost aruncați sacii goi ai incasatorilor și telefoanele mobile cu cartele SIM utilizate de ei. Apoi, Denis Russu a incendiat automobilul „Chrysler”. După incendiere, ei au luat banii și au continuat deplasarea pe jos în direcția orașului Vadul lui Vodă, până au fost preluați de Veaceslav Ișcenco cu automobilul „Dacia Logan”. Armele au fost ascunse în pădure. Pentru participarea la atacul armat, Russu i-a dat aproximativ 12.000 de lei, urmând ca restul banilor să-i primească ulterior. (f.d. 175-178, vol. IV). La 09 iulie 2014, cu participarea lui Oleg Timofti, organul de urmărire penală a efectuat verificarea declarațiilor învinuitului la locul comiterii infracțiunii, întocmind proces-verbal în acest sens. În cadrul acesteea el și-a confirmat declarațiile depuse la 05 iulie 2014 (f.d. 179-183, vol. IV). La 12 august 2014, Oleg Timofti a fost pus sub învinuire în baza art. 145 și 283 Cod penal (f.d. 210-211, vol. IV). În cadrul audierii asupra noii învinuiri, în prezența avocatului ales Alexandru Iachimovschi (f.d. 193, vol. IV), Oleg Timofti, în limba română, prin înscris autentic făcut în grafia latină, a declarat că nu acceptă să fie audiat deoarece este obosit (f.d. 214, vol. IV). Oleg Timofti a avut aceeași poziție și ulterior (f.d. 214-217, vol. IV).

29. Victor Pridorjîi a fost reținut la 04 iulie 2014, ora 13:15 în mun. Chișinău. Procesul-verbal de reținere a fost întocmit în prezența avocatului Natalia Buhna, acordat din oficiu. Lui i-a fost înmănată informația cu privire la drepturile și obligațiile procesuale în limba pe care acesta o posedă (f.d. 226-230, vol. IV). La ora 13:40, a început audierea lui Victor Pridorjîi în calitate de bănuț. El nu a recunoscut vina și a refuzat să facă declarații (f.d. 232, vol. IV). La 05 iulie 2014, Victor Pridorjîi a fost pus sub învinuire potrivit art. 145, 188 și 290 Cod penal (f.d. 234-237, vol. IV). La această etapă a intervenit avocatul ales Nicolae Vișnevski (f.d. 233, vol. IV). Inițial, Victor Pridorjîi a declarat că este în stare

să depună declarații, că conținutul procesului-verbal îl va completa personal și că recunoaște vina parțial. El a declarat că nu are nicio legătură cu armele și nu era la curent cu faptul că urma să se tragă în incasatori. El doar s-a aflat la volanul automobilului (f.d. 239-240, vol. IV). La 08 iulie 2014, Victor Pridorjîn a declarat că este de acord și în stare să depună declarații și ca conținutul procesului-verbal să fie completat de procuror. Procesul-verbal menționează că declarațiile sunt făcute benevol, fără influență fizică sau psihică. El a făcut declarații similare cu cele făcute de Denis Russu și Oleg Timofti și a concretizat că doar l-a transportat pe Denis Russu și Oleg Timofti la 30 mai 2014 la locul atacului armat. El nu a fost implicat în alte acțiuni și nu a urmărit scopul omorului incasatorului (f.d. 241-242, vol. IV).

30. Veaceslav Ișcenco a fost reținut la 04 iulie 2014, în jurul orei 8.00, în regiunea Transnistreană. Din materialele cauzei nu este clar cine a efectuat reținerea. Potrivit condamnatului, la reținere, împotriva lui a fost aplicată forța, iar soția sa a fost rănită după ce s-a tras în direcția ei. Procesul-verbal de reținere a fost întocmit la ora 13.00 în incinta PCCOCS, în prezența avocatului ales Pavel Savițchi. Lui i-a fost înmănată informația cu privire la drepturile și obligațiile procesuale în limba pe care acesta o posedă (f.d. 5-9, vol. V). După reținere, la ora 16:15, Veaceslav Ișcenco a fost audiat în calitate de bănuit. El a declarat că recunoaște parțial vina. Conform declarației sale, în toamna anului 2013, Denis Russu i-a propus lui și prietenilor săi să comită un atac asupra mașinii de încasare a magazinului Metro. În februarie 2014, Ișcenco, la indicațiile lui Russu, a procurat vehiculul „Chrysler Saratoga”, care urma să fie folosit pentru atacul armat. În mai 2014, grupul a început să urmărească mișcările mașinii de încasare cu vehiculul „Dacia Logan”. La 30 mai 2014, după-amiaza, Ișcenco s-a întâlnit cu Russu, Timofti și Pridorjîn în casa lui Denis Russu. Apoi, ei au plecat împreună cu automobilul Chrysler în direcția localității Stăuceni, unde Oleg Timofti a coborât din mașină și a mers spre o zonă de podgorii, iar restul grupului a continuat deplasarea. Ișcenco s-a deplasat cu vehiculul „Dacia Logan” la magazinul Metro din sectorul Botanica, pentru a urmări momentul în care mașina de încasare va părăsi teritoriul magazinului. După ce a observat că mașina de încasare a ieșit din parcare, acesta l-a sunat pe Russu și l-a informat despre aceasta. El a distrus telefonul de pe care a comunicat cu Russu și s-a deplasat în direcția or. Cricova, pentru a se întâlni cu ceilalți membri ai grupului în locul convenit. După comiterea atacului armat, el i-a transportat pe Russu, Timofti și Pridorjîn la o distanță considerabilă, în direcția orașului Vadul lui Vodă. La indicațiile lui Russu, el a plecat mai departe în orașul Anenii Noi. După, a venit în Chișinu și a pus automobilul Dacia în garajul din sectorul Ciocana. El cunoștea că urma să fi utilizate arme, în scop de intimidare și înfricoșare a incasatorilor. El a declarat că dorește să colaboreze cu organul de urmărire penală și este gata să arate locul unde a fost ascuns automobilul de model Dacia (f.d. 10-14, vol. V). La 04 iulie 2014, ora 20:10, cu participarea lui Veaceslav Ișcenco, a fost efectuată percheziția unui garaj. În cadrul percheziției a fost depistat și ridicat automobilul de model „Dacia

Logan” și două perechi de numere de înmatriculare (f.d. 203-204, vol. II).

31. La 07 iulie 2014, Veaceslav Ișcenco a fost audiat suplimentar în prezența avocatului său. El și-a susținut declarațiile anterioare, specificând că inițial garajul era predestinat ascunderii automobilului „Chrysler”, dar a fost decis de a-l incinera. Soția sa a primit banii ce îi reveneau după atac, însă ei i-a fost comunicat că sunt restanțele la salariul său. El a mai declarat că el a venit cu ideea atacului, deoarece avea nevoie de bani. El a cumpărat telefoanele mobile și cartelele SIM de la Calea Basarabiei și a identificat locul unde va fi incinerat automobilul Chrysler. El a mai declarat că a urmărit de câteva ori mașina incasatorilor, cu automobilul Dacia (f.d. 15-17, vol. V). După ce a fost pus sub învinuire, Ișcenco a refuzat facă declarații (f.d. 18-33, vol. V).

32. Între 04 iulie 2014 și 18 august 2014, organul de urmărire penală a audiat în calitate de martori pe Igor Carp, Valeria Ișcenco, Dan Petrea, Roman Nicolaev, Andrei Puchiș, Olga Potolea, Svetlana Antoci, Inga Dureaghina, Iaroslav Chiosa, (f.d. 62-81, vol. II). Igor Carp și Valeria Ișcenco au declarat că Veaceslav Ișcenco venea în ospetie la ei, ultimul fiind tatăl martorei. Martorul Dan Petrea a declarat că el a dat lui Oleg Timofti în chirie în care a fost găsit automobilul Dacia. Martorul Roman Nicolaev a indicat că Denis Russu i-a sugerat să ducă în eroare organele de drept referitor la automobilul „Dacia Logan”. Martorii Andrei Puchiș și Olga Potolea au indicat că, în noaptea de 30-31 mai 2014, Veaceslav Ișcenco a venit la ei la vilă cu automobilul „Dacia Logan”. Martorul Svetlana Antoci a indicat că l-a ajutat pe Denis Russu în convertirea a 38.000 euro în lei. Martorul Inga Dureaghina a indicat la darea în chirie a garajului din or. Anenii Noi, unde ulterior au fost depistate și ridicate munițiile și armamentul. Martorul Iaroslav Chiosa a confirmat falsitatea permisului de conducere depistat la Denis Russu.

33. Între 18 august și 20 august 2014, apărarea a fost informată despre terminarea urmăririi penale (f.d. 54-65, vol. V). După luarea cunoștinței de materialele urmăririi penale, avocatul Nicolae Vișnevski a depus cerere de scoatere a lui Denis Russu și Victor Pridorjînii de sub urmărire penală, pe motiv că aceștia nu au avut intenția de a tenta la viața a doi incasatori și de al omorî pe al treilea. Ambele cereri au fost respinse (f.d. 67-73, vol. V). Alte cereri și demersuri din partea participanților la proces nu au parvenit.

c. Procedura în prima instanță

34. În prima instanță inculpații nu au recunoscut vina în legătură cu infracțiunile imputate. Fiecare dintre aceștia a prezentat propria versiune a evenimentelor. Ei au declarat că declarațiile de la etapa urmăririi penale au fost obținute sub presiune.

35. Denis Russu a declarat că, la 30 mai 2014, la el a venit Veaceslav Ișcenco, care îi era șofer, și împreună cu acesta a fost prin oraș. În jurul orei 10:30-11:00, s-a întâlnit cu Victor Pridorjînii. După masă, Veaceslav Ișcenco l-a transportat acasă și de acolo, împreună cu Oleg Timofti, au mers spre Moldexpo. Oleg urma să acorde un interviu unei televiziuni în legătură cu acțiunile ilegale ale unor

angajați din poliție care doreau să-l deposeze de un obiect aflat în construcție și pe care îl administra. În jurul orei 16:00-17:00, el s-a despărțit de Timofti. După aceasta, el s-a aflat într-un apartament închiriat unde, în jurul 19:00-20:00 s-a întâlnit cu o femeie. El s-a aflat împreună cu aceasta până la ora 23:00-23:30. Consideră că, până la 30 mai 2014, el a fost filat și interceptat de angajații MAI. El cunoștea că automobilul luat de la Nicolae Roman, și de care se folosea Oleg Timofti și Veaceslav Ișcenco, este căutat de poliție. El a participat benevol la toate acțiunile procesuale propuse de acuzare și a semnat toate actele care i-au fost prezentate, inclusiv expertizele, pe care le-a citit parțial. Interogarea a avut loc fără influență fizică sau psihică. Amenințări au fost doar din partea administrației Penitenciarului 13. Aceasta l-a sancționat fără motiv și a permis unor persoane de rang înalt din MAI să-l viziteze. Scopul vizitei era de a-l deposeza de obiectul aflat în construcție de care era responsabil (f.d. 83-92, vol. IX).

36. Oleg Timofti a indicat că recunoaște vina în participarea la infracțiuni, dar nu și învinuirea adusă. Acțiunile sale ar fi prezentă infracțiunea de tâlhărie și nu cea de banditism. El nu a avut intenția de a omorî pe cineva. El a dat acordul să participe la atac deoarece i s-a promis că nu vor fi victime. La atacul armat au participat alte persoane decât Denis Russu, Victor Pridorjîn și Veaceslav Ișcenco. Complicii atacului sunt plecați în Ucraina. Cu Denis Russu, Victor Pridorjîn și Veaceslav Ișcenco se cunoaște. Relațiile între ei erau normale. Împreună cu aceștia a dezvoltat o afacere în domeniul vestimentației sportive. Tot el îi rezolva problemele lui Denis Russu în legătură cu obiectul aflat în construcție. La 28 mai 2014, el a fost împreună cu Denis Russu, Victor Pridorjîn și Veaceslav Ișcenco la o petrecere. După petrecere, Denis Russu nu a ieșit din starea de ebrietate mai multe zile. El a mers la acesta acasă și a cerut să-i fie transmis automobilul de model „Dacia Logan” și ultimul i-a spus să se înțeleagă cu Veaceslav Ișcenco. Denis Russu, Victor Pridorjîn și Veaceslav Ișcenco nu au cunoscut despre faptul că el a săvârșit un atac armat la Metro. El l-a rugat pe Veaceslav Ișcenco să-l transporte pe el și pe un prieten de-al său la Stăuceni. În timpul transportării aveau asupra lor un ghiozdan cu arme. Lângă Stăuceni este o livadă. Acolo Veaceslav Ișcenco a întors automobilul, iar el a ieșit. Unde a plecat Veaceslav Ișcenco nu cunoaște. Apoi a urmat atacul armat. El a urmărit sosirea incasatorilor și scoaterea de către aceștia a sacilor cu bani și a început să efectueze, împreună cu complicii săi, împușcături în direcția incasatorilor. Legătura cu complicii o ținea prin stație radio. A văzut că unul din incasatori a fost împușcat. Când s-a apropiat de el, acesta se mișca în convulsii. După aceasta a urcat în automobilul de model „Chrysler” și au plecat în direcția orașului. La intersecție, au virat la stânga și au plecat în direcția Dubăsari. Ajungând la un garaj, au dat foc automobilului. Apoi au mers pe jos, prin pădure, în direcția or. Vadul lui Vodă pentru a părăsi țara. De la complici a aflat că ei l-au împușcat pe incasator, deoarece acesta a ieșit cu pistolul în mână din mașină și nu a reacționat la somațiile lor. Din suma de bani sustrasă a primit 10.000 de euro. Ulterior, Denis Russu l-a căutat intensiv, spunându-i că a fost telefonat de proprietarul automobilului „Dacia

Logan” în legătură cu un accident rutier. L-a liniștit pe Denis și i-a spus că se va lămuri singur. Înțelegând că automobilul este căutat de poliție, a luat și l-a dus în garaj. Denis Russu avea bănuieli că ar fi implicat în atac și l-a întrebat dacă are vreo atribuție la acesta. În timpul discuției au avut un conflict și i-a spus lui Denis să-l lase în pace. La momentul reținerii sale a fost aplicată violența fizică și au fost efectuate împușcături în roți. Imediat după reținere a înțeles că Denis Russu vrea să colaboreze cu organele de poliție. S-a supărat pe acesta și, în timpul verificării declarațiilor la locul faptei, a declarat că el a participat la atac. A dat declarații benevol și l-a convins pe Denis să semneze tabelul-foto, spunându-i că ulterior va putea dovedi că nu are nimic comun cu arma. Cheile de la garajul din Anenii Noi au fost găsite în timpul percheziției în garajul de la Ciocana ce aparținea tatălui său și transmise benevol reprezentanților statului. El consideră că au fost incriminați pe nedrept, organele de forță dorind să însușească construcția de care a menționat și Russu. Pe acest fapt a pregătit un material pentru a fi transmis să fie difuzat de o televiziune. El a fost amenințat de conducerea Penitenciarului nr. 13, fără a oferi detalii (f.d. 101-118, vol. IX).

37. Victor Pridorojnîi a declarat că, la 30 mai 2014, a fost toată ziua la serviciu și s-a întâlnit cu Denis Russu. Pe la ora 20:00 el era acasă, a mâncat și a spălat automobilul. În aceasta seara la el a venit un electrician. După plecarea electricianului, el a luat câinele și a ieșit la plimbare. Între orele 23:00-23:30 el a revenit acasă. La 31 mai 2014, în prima jumătate a zilei, el l-a ajutat pe Alexei Solodovnicov cu pregătirile de nuntă. Apoi a mers la Denis Russu și a împrumutat bani. Acesta l-a rugat să-l transporte la Vadul lui Vodă, deoarece se simțea rău. În timpul călătoriei, Denis i-a comunicat că, posibil, Veaceslav Ișcenco a lovit o persoană cu automobilul și este căutat de poliție. Când se întorcea acasă de la Vadul lui Vodă l-a telefonat Oleg Timofti și acesta i-a confirmat cele spuse de Denis. Ulterior, el a mers împreună cu concubina la o nuntă, unde s-a aflat până la ora 02:00-03:00. El a declarat că, când a fost reținut, a fost lovit și a avut traumă la cap. Rana i-a fost suturată la Spitalul de Urgență. La IDP l-a văzut pe Veaceslav Ișcenco. Acesta era însângerat, cu hainele rupte și desculț. El nu reacționa și nu conștientiza unde se află. Ulterior a aflat că soția acestuia a fost împușcată. În birou i s-a explicat motivul reținerii și i s-a propus să semneze tot că deja ceilalți complici au recunoscut și au semnat toate actele. Apoi a avut posibilitatea să comunice cu Oleg Timofti și Denis Russu și i s-a propus să semneze tot, deoarece rudele celor doi erau sub presiune. El consideră că s-a dorit depozedarea lui Denis de obiectul în construcție. El a purtat discuții de colaborare cu angajații MAI și administrația Penitenciarului nr. 13. La indicațiile acestora, trebuia să afle de la Oleg și Denis unde se află bani. Apoi, ei au cerut de la el să afle și alte informații și, când și-a dat seama că este utilizat în scopuri meschine, a renunțat. După acesta a fost terorizat, fiind schimbat dintr-o celulă în alta și dus în izolator. Nu i se permitea nici o întrevedere și scrisorile pe care le expedia organelor statele erau reținute, neajungând la destinatar. (f.d. 93-100, vol. IX). Apărarea a prezentat acte medicale potrivit cărora, la 04 iulie 2014, Victor Pridorojnîi a fost supus controlului medical,

fiind diagnosticat cu contuzie cerebrală. Din declarațiile pacientului, leziunile i-au fost cauzate în timpul reținerii (f.d. 109-110, vol. XV).

38. Veaceslav Ișcenco a declarat în prima instanță că tot ce a mărturisit la urmărirea penală nu corespunde adevărului, declarațiile fiind făcute sub influență fizică și psihică. În timpul reținerii sale, soția a fost împușcată și se temea de tot ce se va întâmpla cu ea. Când a fost dus la medic pentru a-i fi stabilit diagnoza a declarat că a căzut din copac. La 30 mai 2014, de dimineață, l-a transportat pe Denis Russu la obiectul aflat în construcție. În jurul orei 17:00 a fost telefonat de Oleg Timofti, fiind rugat să-i dea automobilul, dar l-a refuzat. Apoi Oleg l-a rugat să vină să-l transporte în afara orașului. El a acceptat și a venit la Ciocana, de unde l-a luat pe Timofti, care era împreună cu un bărbat a cărui identitate nu o cunoaște. Aceștia aveau asupra lor ghiozdane și genți. Ce duceau în ele nu a întrebat. În apropiere de Stăuceni, cei doi au coborât. Apoi a plecat spre Botanica și a prestat servicii de taxi. După amurg a început a ploua și a hotărât să plece acasă. În apropierea or. Vadul lui Vodă a fost stopat de angajații poliției rutiere și, după verificări, a plecat în drumul său. Nu a mers acasă, ci a hotărât să între în ospetie la Andrei Puchis. A doua zi dimineața, pe la ora 06:30, a plecat spre Chișinău. Pe la ora 11:00, l-a telefonat Oleg și l-a rugat să vină să-l ia de la Vadul lui Vodă, dar l-a refuzat. Avea miros de alcool și se temea să nu fie stopat de poliție și privat de dreptul de a conduce. Pe la ora 13:00, Oleg a venit la locul unde era și a luat automobilul sub pretextul că a nimerit într-o situație neplăcută și a rugat să nu comunice nimănui despre acest fapt. După aceasta a mers în regiunea Transnistreană și acolo a fost reținut (f.d. 207-214, vol. X).

39. În ședința de judecată, martorul Svetlana Ișcenco a confirmat aplicarea violenței în timpul reținerii fostului soț. Ea a declarat că se afla la vila sa din r. Slobozia. Pe la 8.00 dimineața acolo au venit mai multe persoane înarmate și cu măști pe față. Ea a fost împușcată în ambele picioare și pe urmă unele dintre aceste persoane au dus-o la spitalul din Dnestrovsc pentru ai fi acordat ajutorul medical necesar (f.d. 224-226, vol. VIII), iar martorul Valeria Ișcenco a indicat că la 04 iulie 2014, ora 16:30-17:00, l-a văzut în incinta Procuraturii pe tatăl său însângerat și desculț (f.d. 221-223, vol. VIII). Apărarea a prezentat acte potrivit cărora, la 15 mai 2015, avocatul Aliona Dragomir, în numele lui Veaceslav Ișcenco, a depus plângere cu privire la maltratare în timpul reținerii, anexând la aceasta procesul-verbal de percheziție corporală și certificatul de vizită la medic din care rezultă că pe corpul lui Veaceslav Ișcenco au fost depistate multiple leziuni corporale și vânătăi, diagnoza fiind „Traumă închisă a toracelui, contuzie” (f.d. 28-31 și 135, vol. VIII). Prin ordonanța din 21 mai 2015, a fost pornită urmărirea penală pe faptul comiterii infracțiunii prevăzute de art. 166¹ alin. (2) lit. c), d) Cod penal, Veaceslav Ișcenco fiind recunoscut în calitate de parte vătămată.

40. La 18 februarie, 2016 în R-1 al Secției Exercitare a Urmăririi Penale în Cauze de Criminalitate Organizată și Excepționale a Procuraturii Generale a fost înregistrat raportul procurorului Anatolie Pitel, conform căruia, în ședința de judecată, Denis Russu, Oleg Timofti, Victor Pridorjîn și Veaceslav Ișcenco au

declarat că în cadrul urmăririi penale ei au făcut declarații sub presiunea colaboratorilor organelor de drept, care nu corespund adevărului. Prin ordonanța din 04 martie 2016 a fost refuzată începerea urmăririi penale, din motiv că fapta nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii (f.d. 33-38, vol. X). La 29 martie 2016, avocatul Aliona Dragomir, în numele lui Veaceslav Ișcenco, a depus plângere în temeiul art. 299¹ Cod de procedură penală. La 31 martie 2016, procurorul ierarhic superior a respins ca nefondată plângerea. La 15 aprilie 2016, avocatul Aliona Dragomir, a depus plângere în temeiul art. 313 Cod de procedură penală (f.d. 101-102, vol. X). Prin încheierea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău, din 06 iunie 2016 a fost admisă plângerea, anulate ordonanțele și obligat organul de urmărire penală să pornească urmărirea penală (f.d. 119-122, vol. X). O decizie pe marginea plângerii nu a fost adoptată până la pronunțarea sentinței.

41. Prin [sentința Judecătoriei Centru, mun. Chișinău](#), din 10 iunie 2016:

Numele și prenumele	Vinovat de comiterea următoarei infracțiuni	Pedeapsa
Denis Russu pedeapsa finală conform art. 84 alin. (1) Cod penal și art. 385 alin. (4) Cod de procedură penală - 24 ani de închisoare în penitenciar de tip închis	art. 27,145 alin. (2) lit. a), b), d), g), i), j), m) Cod penal	15 ani de închisoare
	art. 145 alin. (2) lit. a), b), d), i), j), m) Cod penal	20 ani de închisoare
	art. 283 Cod penal	14 ani de închisoare
	art. 361 alin. (2) lit. c) Cod penal	trei ani de închisoare
Oleg Timofti pedeapsa finală conform art. 84 alin. (1) Cod penal și art. 385 alin. (4) Cod de procedură penală - 21 ani de închisoare în penitenciar de tip închis	art. 27,145 alin. (2) lit. a), b), d), g), i), j), m) Cod penal	15 ani de închisoare
	art. 145 alin. (2) lit. a), b), d), i), j), m) Cod penal	20 ani de închisoare
	art. 283 Cod penal	10 ani de închisoare
Victor Pridorjîn pedeapsa finală conform art. 84 alin. (1) Cod penal și art. 385 alin. (4) Cod de procedură penală - 19 ani de închisoare în penitenciar de tip închis	art. 27,145 alin. (2) lit. a), b), d), g), i), j), m) Cod penal	15 ani de închisoare
	art. 145 alin. (2) lit. a), b), d), i), j), m) Cod penal	17 ani de închisoare
	art. 283 Cod penal	opt ani de închisoare
Veaceslav Ișcenco pedeapsa finală conform art. 84 alin. (1) Cod penal și art. 385 alin. (4) Cod de procedură penală - 13 ani de închisoare în	art. 27,145 alin. (2) lit. a), b), d), g), i), j), m) Cod penal	12 ani de închisoare
	art. 145 alin. (2) lit. a), b), d), i), j), m) Cod penal	14 ani de închisoare
	art. 283 Cod penal	opt ani de închisoare

penitenciar de tip închis		
---------------------------	--	--

42. Instanța a decis următoarele în ceea ce privește acțiunile civile:

Reclamant	Prejudiciul material/moral	Soluția
Nina Botnari	admisă în principiu	150.000 lei, în mod solidar
Vitalie Volchivscoi	admisă în principiu	80.000 lei, în mod solidar
Vitalie Sîtnic	admisă în principiu	50.000 lei, în mod solidar
CA „Alliance Insurance Group” SA	39.065,02 lei (costul asigurării automobilului ce aparține BC „Victoriabank” SA)	admisă și dispusă încasarea în mod solidar
ÎCS „Metrou Cash & Carry Moldova” SRL	45.909,55 lei (lucrări de reparație și bunuri deteriorate) -	admisă și dispusă încasarea în mod solidar
BC „Victoriabank” SA	1.530.133,15 lei (suma sustrasă) 118.241,98 (despăgubiri pentru repararea automobilului) 153.694,35 lei (cheltuieli pentru funeralii) 1.247.003 lei (despăgubirile achitate în baza deciziei CSJ din 20 aprilie 2016)	admisă admisă în principiu admisă în principiu respinsă

43. Instanța a constatat că banda armată a fost constituită din cel puțin patru membri. Ea a fost organizată în scopul atacării persoanelor. Denis Russu a fost identificat ca liderul organizației, având rolul de organizator și coordonator. Oleg Timofti, Victor Pridorjoni, și Veaceslav Ișcenco au avut roluri specifice în comiterea atacului. Denis Russu și Oleg Timofti au fost implicați direct în atacul armat asupra incasatorilor, folosind arme și muniții, iar Victor Pridorjoni și Veaceslav Ișcenco au prestat servicii de transport. Atacul a avut ca scop principal rănirea și imobilizarea incasatorilor pentru a sustrage banii. Banda a fost echipată cu un arsenal de arme, inclusiv grenade și arme de foc, ce confirmă caracterul „armat” al bandei.

44. Instanța a conchis că învinuirea adusă în baza art. 145 alin. (2) Cod penal la fel a fost dovedită. Rănile suferite de victime au demonstrat intenția de a comite omorul, chiar dacă decesul a doi incasatori nu a survenit din motive independente de voința atacatorilor. Instanța a exclus lit. g) din învinuirea adusă, deoarece a decedat o singură persoană. Argumentul apărării inculpatului Oleg Timofti că faptele comise ar trebui considerate ca atac tâlhăresc și cauzare de vătămări

corporale grave, nu omor și tentativă de omor, nu a fost acceptat.

45. Argumentul apărării că inculpații Denis Russu, Victor Pridorojnîi și Veaceslav Ișcenco nu au fost implicați în comiterea infracțiunilor, aflându-se la data și ora comiterii atacului în alt loc decât cel al atacului armat, a fost respins. Prima instanță a conchis că la baza condamnării urmează a fi puse declarațiile făcute de Denis Russu, Oleg Timofti, Victor Pridorojnîi și Veaceslav Ișcenco la etapa urmăririi penale și nu cele din ședința de judecată. Motive de a declara inadmisibile procesele-verbale de audiere în calitate de bănuیت și învinuit a lui Denis Russu, Oleg Timofti, Victor Pridorojnîi și Veaceslav Ișcenco nu au fost constatate. La urmărirea penală, cei patru au fost asistați de avocați aleși. Acestora le-au fost înmânate informațiile cu privire la drepturi și obligații procesuale. La solicitarea unora din ei, audierea a fost întreruptă, acestora fiindu-le respectat dreptul de a nu face declarații. Declarațiile detaliate asupra învinuirilor aduse ei le-au făcut în prezența avocaților. Conținutul unor procese-verbale de audiere a fost întocmit personal de către inculpați. Cele indicate în procesele-verbale de audiere au fost confirmate prin înscriere personală și semnături ale participanților.

46. Declarațiilor inculpaților la etapa urmăririi penale coroborează cu alte dovezi. În cadrul percheziției, la unul din domiciliile lui Denis Russu a fost găsit un carnet de note cu detalii despre numărul de telefon al martorului Vladislav Prihodico. Acesta mai conținea și mențiunea „Chrysler – 1.500 euro”. În cadrul aceleiași percheziții a fost depistat și un manuscris ce aparține lui Denis Russu, în care erau indicate sumele care au fost împărțite participanților la atacul armat, fiind indicate prenumele acestora cu abrevieri și numele persoanei care se bănuiește în asigurarea bandei armate cu arme și muniții și procesul penal în privința căruia a fost disjuns. Martorul Vladislav Prihodico a confirmat că a fost telefonat de o persoană în legătură cu vânzarea automobilului „Chrysler” și apoi a înstrăinat bunul unei persoane pe nume „Andrei”. Acest automobil a fost utilizat în atacul armat și incinerat după săvârșirea atacului. În cadrul cercetării la fața locului, Denis Russu a indicat locația în care a ascuns armele folosite pentru atac, iar expertizele balistice au confirmat că armele și munițiile predate de el au fost implicate în atacul din 30 mai 2014. Pistolul „IIM” ridicat în urma percheziției a fost identificat ca aparținând incasatorului decedat, Vladimir Botnari. Declarațiile martorilor Roman Nicolaev și Alexandr Dureaghin au confirmat implicarea lui Denis Russu în atac și în depozitarea armelor. Roman Nicolaev a declarat că Denis Russu l-a contactat după atac, încercând să-l convingă să facă declarații false, iar Alexandr Dureaghin a indicat că Denis Russu a închiriat garajul în care au fost găsite armele.

47. Secvențele video captate de camerele de supraveghere de la locul infracțiunii arată o persoană care a tras asupra vehiculului de încasare parcat în fața magazinului „Metro 1” și asupra incasatorului. Expertul legist Alexandru Hăbășescu a confirmat că împușcătura fatală a fost efectuată în regiunea spatelui incasatorului, bazându-se pe unghiul și orificiile glonțului. Instanța a stabilit că Oleg Timofti a efectuat împușcătura care a dus la moartea lui Vladimir Botnari. Oleg Timofti a tras în direcția vehiculului și a incasatorului în timp ce acesta din

urmă alergia în direcția respectivă. La urmărirea penală, el a oferit detalii amănunțite despre comiterea atacului armat, inclusiv numele și rolurile complicilor săi. Declarațiile inițiale ale lui Denis Russu și Oleg Timofti, verificate la locul infracțiunii și completate de declarațiile inițiale ale inculpaților Victor Pridorojnîi și Veaceslav Ișcenco, și înregistrările video de la locul atacului armat de asemenea demonstra implicarea ultimilor doi: Victor Pridorojnîi în rol de șofer, iar Veaceslav Ișcenco având rolul de transportare a atacatorilor de la locul unde urma a fi incendiat automobilul „Chrysler”. În baza declarațiilor lui Veaceslav Ișcenco, autoritățile au depistat locul unde a fost ascuns automobilul de model „Dacia”.

48. Prima instanță a conchis că declarațiile martorilor apărării Valeria și Svetlana Ișcenco, Vasilii Paladi, Mihail Efanov și Victor Răducanu nu sunt relevante pentru soluționarea cauzei, deoarece acestea au relatat doar circumstanțele reținerii inculpaților, fără a aduce dovezi directe referitoare la faptele imputate. Declarațiile martorilor apărării Cornel Casian, Alexandru Cuzmin, Alexandra Stratulat și Elena Aga instanța le-a apreciat ca fiind necoincidente cu circumstanțele stabilite în fapt, inclusiv ele contravin declarațiilor inculpaților făcute în cadrul urmăririi penale.

49. Instanța a mai constatat că vinovăția lui Denis Russu în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (2) Cod penal și-a găsit confirmare prin declarațiile inculpatului cât și declarațiile martorului Chiosa Iaroslav și raportul din 01 august 2014.

50. La 04 iulie 2014, Denis Russu personal, prin înscris autentic, a indicat „...că îi este clară învinuirea adusă și că susține în totalitate declarațiile făcute anterior (f.d. 128-131, vol. IV) și că „... noua învinuire îi este clară. Declarațiile le va scri personal. Vina o recunoaște parțial. Nu dorește să facă declarații și că susține mărturiile anterioare (f.d. 141, vol. IV). În plus, Denis Russu a depus cerere manifestând dorința de a arăta locul unde erau ascunse armele și munițiile (f.d. 166, vol. III). Oleg Timofti, în calitate de învinuit, a indicat că declarațiile le face benevol, „fără influență fizică sau psihică. Vina o recunoaște parțial” (f.d. 175-178, vol. IV). Cu participarea lui Oleg Timofti, organul de urmărire penală a efectuat verificarea declarațiilor învinuitului la locul comiterii infracțiunii. În cadrul acesteea, el și-a confirmat declarațiile depuse la 05 iulie 2014 (f.d. 179-183, vol. IV). Victor Pridorojnîi „a declarat că este în stare să depună declarații. Conținutul procesului-verbal îl va completa personal. Recunoaște vina parțial.” (f.d. 239-240, vol. IV). Ulterior, Victor Pridorojnîi, în calitate de învinuit a declarat că „declarațiile le face benevol, fără influență fizică sau psihică. ...” (f.d. 241-242, vol. IV). Veaceslav Ișcenco inițial a declarat că „recunoaște parțial vina. ... Dorește să colaboreze cu organul de urmărire penală și este gata să arate locul unde a fost ascuns automobilul „Dacia Logan” (f.d. 10-14, vol. V). El și-a susținut aceste declarații la audierea suplimentară (f.d. 15-17, vol. V). Prin urmare, instanța a considerat că afirmațiile apărării de recunoaștere a vinei sub presiune nu au fost confirmate. Prima instanță a fost de părerea că lipsa unei decizii în procedura aflată în derulare cu privire la afirmațiile apărării privind aplicarea presiunii nu constituie

temei pentru achitare Totuși, în temeiul art. 385 alin. (4) Cod de procedură penală, a fost redusă pedeapsa.

51. În procesul de individualizare a pedepsei, prima instanță a evaluat mai mulți factori: gravitatea infracțiunilor comise (care sunt considerate deosebit de grave și excepțional de grave), motivația infracțiunilor (interesul material), consecințele (decesul unei persoane și vătămarea corporală a două persoane), și profilul infractorilor (fără antecedente penale, recunoscând parțial vina, tineri, și colaborând în cadrul anchetei).

52. Soluționând chestiunea cu privire la acțiunile civile depuse pe caz, prima instanță a menționat că Nina Botnari, Vitalie Volchivscioi și Vitalie Sîtnic nu au reușit să dovedească în mod adecvat cuantumul despăgubirilor materiale solicitate. Prin urmare, acțiunile lor au fost admise în principiu, conform articolului 387 alin. (3) din Codul de procedură penală.

53. BC „Victoriabank” a cerut despăgubiri pentru prejudiciul material suferit pentru reparația automobilului în mărime de 118.241,98 de lei și cheltuielile de funeralii suportate în legătură cu decesul lui Vladimir Botnari, în mărime de 153.694,35 de lei cât, cât și prejudiciu material și moral de 1.802.069,50 de lei, achitat în urma executării deciziei adoptate de Curtea Supremă de Justiție la 20 aprilie 2016 în cadrul procesului civil Nina Botnari împotriva BC „Victoriabank”. Cât privește prejudiciul material suferit pentru reparația automobilului și cheltuielile de funeralii suportate în legătură cu decesul lui Vladimir Botnari, prima instanță a apreciat că partea civilă nu a fost probat corespunzător aceste cerințe. Prin urmare, ea a dispus admiterea acțiunii civile în această parte în principiu, urmînd ca asupra cuantumului despăgubirilor materiale cuvenite să se expună instanța în ordinea procedurii civile. Referitor la cerința BC „Victoriabank” privind încasarea, în mod solidar, a prejudiciului material și moral de 1.247.003 lei achitat în urma executării deciziei adoptate de Curtea Supremă de Justiție la 20 aprilie 2016 ([nr. 2ra-557/16](#)), instanța a respins această cerere ca fiind neîntemeiată. Instanța a motivat refuzul prin faptul că accidentul a avut loc în timpul și în legătură cu îndeplinirea de către Vladimir Botnari a obligațiilor de serviciu, iar BC „Victoriabank” nu a luat toate măsurile necesare de a asigura securitatea și protecția angajatului în timpul serviciului: mașina nu a fost blindată, vesta antiglonț cu care era echipat șoferul–incasator era de nivelul doi de apărare, care nu asigură apărarea contra gloanțelor cu miez din oțel de calibru 5,54x39 mm trase din pistoalele-mitralieră AK 74. De asemenea, membrii echipajului de încasare erau înarmați cu pistoale de model „Makarov” și un pistol-mitralieră de model „AK 74”.

d. Cererile de apel

54. La 25 iunie 2016, avocatul Aliona Dragomir a depus apel în numele lui Veaceslav Ișcenco. Aceasta a solicitat achitarea din motivul lipsei componentei de infracțiune și ridicarea sechestrului de pe proprietatea care nu aparține inculpatului. Avocatul a susținut că, în prima instanță, Veaceslav Ișcenco a declarat

că nu avea cunoștință despre atacul armat și nu a fost implicat în comiterea lui. Inculpatul nu a avut anterior probleme legale, nu a fost implicat în alte infracțiuni și a fost angajat oficial ca șofer. În timpul detenției, Veaceslav Ișcenco a avut probleme de sănătate. Acesta a depus declarații sub presiune, după ce a fost torturat la reținere.

55. La 20 iulie 2016, și avocatul Nicolai Vișnevski, în numele lui Denis Russu și Victor Pridorojnîi, a depus apel în care a solicitat casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri de achitare a lui Denis Russu și Victor Pridorojnîi, pe motiv că în acțiunile acestora nu se conțin elementele infracțiunilor prevăzute de art. 27,145 alin. (2) și 145 alin. (2) Cod penal. În susținerea apelului, avocatul a indicat că lipsesc probe ce ar confirma cele reținute în sentință.

56. La 25 iunie 2016 și 18 iulie 2016, inculpatul Denis Russu a depus apel în care a solicitat casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei hotărâri de achitare pe capetele de învinuire a sa în baza art. 27,145 alin. (2), 145 alin. (2) și 283 Cod penale, respingerea acțiunilor civile și restituirea bunurilor ridicate ilegal. Inculpatul a susținut că vina a fost recunoscută sub presiune și că declarațiile sale au fost obținute prin amenințări și presiuni psihologice. El a fost supus unor tratamente inumane, inclusiv amenințări cu implicarea sa într-o afacere de droguri, și că a fost bătut în timpul reținerii. Prin urmare, aceste probe urmează a fi excluse, fiind obținute prin metode ilegale. Potrivit lui, dovezile prezentate în instanță nu susțin implicarea sa în infracțiuni. Niciun martor sau parte vătămată nu l-a identificat sau nu a confirmat implicarea sa în atacul armat asupra incasatorilor. Prima instanță fără temei legal a respins cele declarate de martorul E.A., ea fiind persoana cu care s-a aflat la momentul săvârșirii atacului armat. De asemenea, a fost încălcat art. 33 Cod de procedură penală, judecătorul Ion Chirtoacă participând la examinarea cererilor de recuzare a judecătorilor care au pronunțat sentința.

57. La 18 iulie 2016, inculpatul Victor Pridorojnîi a depus apel în care a solicitat casarea sentinței și pronunțarea unei decizii prin care el să fie achitat. Prima instanță neîntemeiat a respins declarațiile martorilor apărării, iar el a fost supus unor tratamente inumane, inclusiv amenințări, și a fost bătut în timpul reținerii. Acest fapt a influențat declarațiile depuse la urmărirea penală, care nu reflectă adevărul.

58. La 27 iunie și 21 iulie 2016, avocatul Alexandru Iachimciuc, în numele lui Oleg Timofti, a depus apel în care a solicitat casarea sentinței și adoptarea unei noi hotărâri. Avocatul a susținut că sentința este nejustificată, deoarece nu s-a dovedit că Oleg Timofti ar fi comis omorul lui Vladimir Botnari. Expertul audiat nu a putut stabili momentul decesului, iar lipsa acestei expertize esențiale este crucială. Oleg Timofti nu a avut intenția de a comite un omor. Inculpatul a tras în mod preventiv și nu a avut intenția de a omorî. În viziunea apelantului, prima instanță ar fi greșit în condamnarea lui Oleg Timofti pentru omor și tentativa de omor, întrucât declarațiile martorilor nu susțin intenția de omor. De asemenea, acuzația de banditism nu a fost demonstrată corespunzător în cadrul cercetării, iar pedeapsa

aplicată este prea severă având în vedere regretul inculpatului și perioada lungă de arest preventiv care ar trebui luată în considerare pentru a reduce pedeapsa. Potrivit avocatului, acțiunile civile urmează a fi respinse sau admise în principiu.

59. La 19 iulie 2016, procurorul Anatolie Pitel a depus apel în care a cerut aplicarea pedepselor mai severe. Procurorul a subliniat impactul devastator al acțiunilor inculpaților asupra societății, iar asemenea acte de violență și gravitate extremă nu au mai avut loc în Republica Moldova de mult timp. El a solicitat pedeapsa cu detențiunea pe viață pentru Denis Russu și Oleg Timofiti, având în vedere că aceștia au acționat cu arme în mână și au efectuat trageri directe asupra incasatorilor cu scopul de a obține câștiguri financiare. Drept consecință, o persoană a decedat. Denis Russu a fost organizatorul bandei armate, implicându-se direct în coordonarea și echiparea acestora cu arme, muniții și mijloace de transport. Totodată, prima instanță a aplicat lui Veaceslav Ișcenco, pe capătul de acuzare adus în baza art. 145 alin. (2) Cod penal, o pedeapsă ce nu corespunde sancțiunii din Codul penal. Procurorul a mai solicitat ca Victor Pridorjîi să primească o pedeapsă de 23 de ani de închisoare, iar Veaceslav Ișcenco să fie condamnat la 18 ani de închisoare.

60. La 19 iulie 2016, reprezentantul BC „Victoriabank”, Cirimpei Igor, a depus apel în care a solicitat casarea sentinței în partea soluționării acțiunii civile, și pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie dispusă încasarea din contul inculpaților a 118.241,98 lei (prejudiciul automobilului de serviciu), 153.694,35 lei (cheltuieli funerare) și 1.247.003 lei (indemnizație de deces și prejudiciu moral). Potrivit apelului, prima instanță a ignorat concluziile organelor de resort (Inspekția Muncii și Procuratură), care nu au stabilit vreo vinovăție a angajatorului în producerea accidentului de muncă. Mai mult, au fost prezentate toate probele și documentele ce confirmă întinderea prejudiciului.

61. La 20 iulie 2016, avocatul Daniela Mîrza, în numele succesorului părții vătămate Nina Botnari, a depus apel. Ea a solicitat casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri cu pedepse mai aspre pentru toți cei patru inculpați, precum și admiterea acțiunii civile conform cerințelor înaintate, cu dispunerea încasării, în mod solidar, din contul celor patru inculpați a despăgubirii materiale în mărime de 8.000 de lei, suportate în legătură cu deplasarea familiei defunctului la mama lui Vladimir Botnari care locuiește în or. Comrat, care a avut un singur copil și la momentul decesului feciorului starea de sănătate s-a agravat, necesitând îngrijire mai specială și a celei morale de 1.000.000 de lei. Avocatul a susținut argumentele procurorului privind blândețea pedepsei. Suplimentar, apelantul a indicat că inculpații nu au făcut niciun efort pentru a compensa cheltuielile suportate de familie pentru înmormântare și tratament medical.

62. În instanța de apel a fost prezentat autodenunțul făcut de Oleg Timofiti la 29 decembrie 2016. Potrivit acestuia, el i-a incriminat pe nedrept pe Denis Russu, Victor Pridorjîi și Veaceslav Ișcenco și autorii și complicii atacului armat avut loc la Metro sunt alții decât aceștia. Din răspunsurile parvenite de la Procuratură

rezultă că instanța de apel urmează să se expună asupra legalității sentinței (f.d. 181-186, vol. XIII). Aceste răspunsuri au fost menținute prin hotărâri de judecată f.d. 184-188, vol. XIV).

63. De asemenea a fost prezentată hotărârea Judecătoriei Râșcani, mun. Chișinău, din 17 noiembrie 2016, potrivit căreia Denis Russu a fost recunoscut vinovat de săvârșirea contravenției prevăzute de art. 179 Cod contravențional, dar liberat de răspundere contravențională pe motivul intervenirii termenului de prescripție. Potrivit hotărârii, cu toate că contravenientul a indicat că nu este proprietarul terenului pe care se ridică construcția, el este executant al lucrărilor de construcție, fără autorizație (f.d. 56-59, vol. XIII). În plus a fost prezentată și ordonanța procurorului din 31 octombrie 2017 prin care a fost dispus scoaterea de sub urmărire penală a lui Denis Russu și Victor Pridorjoni și clasarea cauzei penale nr. 2014928189 (f.d. 205-210, vol. XIV).

e. Decizia instanței de apel

64. La 17 decembrie 2021, Curtea de Apel Chișinău [a respins apelurile](#) părții apărării și a reprezentantului părții civile. Decizia motivată a fost pronunțată la 18 februarie 2022, care are 121 de pagini. Ea a admis apelurile procurorului și a avocatului succesorului părții vătămate, a casat parțial sentința și a pronunțat o noua hotărâre prin care:

Numele și prenumele	Vinovat de comiterea următoarei infracțiuni	Pedeapsa
Denis Russu pedeapsa finală conform art. 84 alin. (1) Cod penal – detențiune pe viață în penitenciar de tip închis	art. 27,145 alin. (2) lit. a), b), d), g), i), j), m) Cod penal	15 ani de închisoare
	art. 145 alin. (2) lit. a), b), d), i), j), m) Cod penal	detențiune pe viață
	art. 283 Cod penal	14 ani de închisoare
	art. 361 alin. (1) Cod penal	Expirarea termenului de prescripție
Oleg Timofti pedeapsa finală conform art. 84 alin. (1) Cod penal - detențiune pe viață în penitenciar de tip închis	art. 27,145 alin. (2) lit. a), b), d), g), i), j), m) Cod penal	15 ani de închisoare
	art. 145 alin. (2) lit. a), b), d), i), j), m) Cod penal	detențiune pe viață
	art. 283 Cod penal	14 ani de închisoare
Victor Pridorjoni pedeapsa finală conform art. 84 alin. (1) Cod penal - 25 ani de închisoare în penitenciar de tip închis	art. 27,145 alin. (2) lit. a), b), d), g), i), j), m) Cod penal	14 ani de închisoare
	art. 145 alin. (2) lit. a), b), d), i), j), m) Cod penal	19 ani de închisoare
	art. 283 Cod penal	14 ani de închisoare
Veaceslav Ișcenco	art. 27,145 alin. (2) lit. a), b), d), g), i), j), m) Cod penal	15 ani de închisoare

pedeapsa finală conform art. 84 alin. (1) Cod penal și art. 385 alin. (5) Cod de procedură penală - 25 ani de închisoare în penitenciar de tip închis	art. 145 alin. (2) lit. a), b), d), i), j), m) Cod penal	19 ani de închisoare
	art. 283 Cod penal	14 ani de închisoare
În conformitate cu art. 385 alin. (5) din Codul de procedură penală, lui Denis Russu, Oleg Timofti, Victor Pridorjîi și Veaceslav Ișenco li s-au redus pedeapsa cu închisoarea. Reducerea a fost calculată astfel încât două zile de închisoare să echivaleze cu o zi de arest preventiv, pentru perioada 04 iulie 2014 – 01 martie 2016, totalizând 607 zile.		
Au fost menținute celelalte dispoziții ale sentinței.		

65. Instanța de apel a confirmat că soluția primei instanțe a fost corectă atât în ceea ce privește faptele, cât și a dreptului aplicabil. Ea a subscris motivării primei instanțe. În ceea ce privește calificarea conform art. 283 Cod penal (banditism), este suficient ca banda să aibă o singură armă, indiferent de tipul ei. Instanța a constatat, în baza declarațiilor condamnaților date la etapa urmăririi penale că ei s-au asociat în ea, ca o organizație stabilă, cu scopul de a comite atacul armat. Ei au planificat minuțios atacul în decursul a câteva luni. Ei au procurat armament și au făcut rost de automobile pentru comiterea atacului. Pe 30 mai 2014 ei au comis atacul, în urma căruia un incasator a decedat, iar ceilalți doi au suferit leziuni corporale.

66. Instanța de apel a mai menționat că în automobilul de care se folosea Denis Russu a fost găsit un caiet în care sunt scrise de mână sumele împărțite între participanții la atac și abrevierea fiecărui participant la atac. La etapa urmăririi penale Denis Russu a recunoscut participarea în atacul armat, a menționat numele celorlalți trei participanți (a se vedea para. 22) și a indicat unde au fost ascunse armele folosite pentru atacul armat. Acolo a fost găsit și pistolul luat de la incasatorul decedat (a se vedea para. 23). Raportul de expertiză a confirmat că gloanțele trase la locul accidentului au fost trase din cele două pistoale AK 74 ridicate de la locul indicat de Denis Russu. Martorul Roman Nicolaev a declarat că automobilul de model „Dacia” i-a fost transmis lui Denis Russu și că ultimul l-a rugat după atac să facă declarații mincinoase organului de urmărire penală în ceea ce privește cui a transmis automobilul. Expertul a confirmat, în baza traiectoriei tragerilor, că împușcătura fatală a fost făcută de Denis Russu. Oleg Timofti a făcut declarații similare cu cele ale lui Denis Russu în legătură cu pregătirea și efectuarea atacului, în cadrul etapei de urmărire penală.

67. În ceea ce privește implicare lui Victor Pridorjîi, instanța a menționat că, chiar dacă se afla la volanul automobilului Chrysler, din imaginile video de la magazinul Metro se vede cum șoferul automobilului arunca grenadele fumigene după atac, pentru a crea o perdea de fum care să faciliteze retragerea de la locul atacului.

68. În para. 383 și 385 ale deciziei, instanța a respins argumentul cu privire la obținerea declarațiilor de la Denis Russu prin constrângere fizică, deoarece probe în acest sens nu au fost prezentate. La 04, 05 și 08 iulie 2014 Denis Russu a făcut declarații similare de recunoaștere a participării în atac în prezența avocatului său ales. El nu a invocat atunci că a fost supus presiunii (a se vedea para. 22 și 25). Faptul că Denis Russu a depus plângeri penale ulterior și un judecător de instrucție a obligat procurorii să o investigheze nu confirmă faptul exercitării presiunii. Din motive similare, instanța a respins și argumentele cu privire la obținerea prin constrângere, la etapa urmăririi penale, a declarațiilor lui Oleg Timofti și Victor Pridorjîn (para. 389 și 397 din decizia recurată).

69. Instanța de apel a menționat că nu au existat încălcări ale prevederilor art. 33 din Codul de procedură penală privind recuzarea judecătorilor. Conform legii procesual penale, doar judecătorii recuzați nu pot participa la examinarea cererii de recuzare. Instanța de apel a subliniat că perioada îndelungată a procedurilor de apel a fost cauzată de motive obiective și nu a constatat încălcări ale termenului rezonabil de judecare a cauzei penale. Instanța a mai constatat că inculpații au fost în arest preventiv timp de 607 zile, iar condițiile de detenție nu au respectat standardele impuse de art. 3 CEDO. Drept urmare, instanța a dispus reducerea termenului pedepselor aplicate pentru fiecare inculpat cu 607 zile. Instanța a explicat în para. 492 al deciziei că termenul de arest a fost calculat până la pronunțarea sentinței de către Judecătoria Chișinău. După această dată, condamnații sunt deținuți în vederea executării sentinței, nefiind aplicat coeficient majorat 2 la 1 de reducere a perioadei de detenție prevăzut de art. 385 alin. (5) Cod de procedură penală.

70. Cererile de apel ale reprezentantului părții civile BA „Victoriabank” și ale avocatului Daniela Mîrza, în numele succesorului părții vătămate, privind soluționarea acțiunii civile au fost respinse. Instanța a considerat că pretențiile invocate nu au fost justificate și a preluat argumentele de primă instanță cu referire la respingerea solicitării părții civile privind încasarea prejudiciului material în mărime de 118.241,98 de lei (prejudiciul automobilului de serviciu), 153.694,35 de lei (cheltuieli funerare) și 1.247.003 de lei (indemnizație de deces și prejudiciu moral) făcând referire la decizia Curții Supreme de Justiție din 20 aprilie 2016. De asemenea, instanța de apel a fost de acord cu motivarea primei instanțe privind admiterea în principiu a cerinței succesorului părții vătămate privind încasarea prejudiciului material în mărime de 8.000 de lei, ultimul nefiind probat în modul cuvenit.

f. Cererile de recurs

71. La 03 martie 2022, avocatul Svetlana Mazur, în numele condamnatului Denis Russu, a depus recurs în baza art. 427 alin. (1) pct. 12) Cod de procedură penală. Prin acesta se solicită casarea deciziilor anterioare și achitarea inculpatului pe capetele de acuzare aduse în baza art. 145 alin. (2) (tentativă și infracțiunea consumată) și 283 Cod penal și liberarea de răspundere penală pe motiv de expirare

a termenului de prescripție pe capătul de învinuire adus în baza art. 361 alin. (2) Cod penal. Recurentul invocă că nu a fost asigurat dreptul la un proces echitabil. Procesele verbale întocmite de prima instanță nu au fost semnate corespunzător. Asistența juridică acordată anterior de avocatul lui Denis Russu nu a fost calitativă. Procesul-verbal de percheziție din 05 iulie 2014 și cel de cercetare la fața locului din 04 iulie 2014 nu au fost întocmite corespunzător. De asemenea, unii condamnați au fost supuși presiunilor fizice și psihice la etapa urmăririi penale. Probele examinate în instanță nu confirmă cu certitudine cine a tras focul care a cauzat moartea incasatorului. La trei ședințe de judecată din 03, 08 și 10 iunie 2016, în ședințele instanței de fond a tradus un interpret care nu era autorizat, în traduceri au fost efectuate cu greșeli. Denis Russu recunoaște doar falsificarea permisului de conducere. La data comiterii infracțiunii, el nu era la locul atacului armat și, prin urmare, nu ar fi putut participa la aceste fapte infracționale. De asemenea, apărătorul pune la îndoială calitatea probelor și solicită reevaluarea acestora, inclusiv a expertizelor și a declarațiilor martorilor.

72. La 14 martie 2022, condamnatul Denis Russu a depus recurs în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 1), 2), 4), 6), 8), 10), 12), 14), 15) Cod de procedură penală. Recursul este întocmit în limba română și are 121 de pagini. Recursul a fost completat la 27 aprilie 2022 printr-o cerere de recurs suplimentară pe 20 de pagini, care de asemenea este întocmită în limba română. El solicită același lucru ca și avocatul său. Potrivit acestuia, în proces au fost admise încălcări foarte grave de procedură (arestarea nu a fost motivată, 37 de procesele-verbale ale ședințelor în prima instanță și instanța de apel nu au fost semnate corespunzător; judecătorul Ion Chirtoacă nu putea interveni în proces ulterior, deoarece a examinat o cerere de recuzare anterior). El de asemenea invocă că nu a beneficiat anterior de asistență juridică calitativă. Cercetarea la fața locului unde a fost găsit armamentul pe 04 iulie 2014 și percheziționarea garajului în ziua următoare au avut loc în lipsa avocatului lui D.Russu. Potrivit recurrentului, el a indicat unde au fost ascunse armele deoarece a fost amenințat cu pornirea unei cauze penale împotriva rudelor sale pentru păstrare ilegală de arme. Nimeni din martorii audiați nu a declarat că l-a văzut pe Denis Russu la locul atacului. Instanța de apel nu a combătut toate argumentele invocate de apărare (inclusiv că un martor a declarat instanței la 12 noiembrie 2021 că l-a văzut pe Russu la 30 mai 2014 plimbând câinele în parcul Valea Morilor în momentul atacului), iar hotărârea nu conține răspunsuri corespunzătoare. Ședințele din 07 și 16 iulie 2020 s-au desfășurat fără prezența inculpaților, accesul acestora prin teleconferință a fost restricționat iar instanța nu a respectat jurisprudența Curții Constituționale. Interpreții desemnați au fost necalificați și au furnizat traduceri inexacte, afectând astfel înțelegerea probelor. Modificările repetate ale completului de judecată au fost considerate o dovadă a lipsei de imparțialitate a instanței. Denis Russu contestă încadrarea greșită a infracțiunilor, invocând obținerea mărturiilor prin constrângere. Cererea de efectuare a expertizei psihologice pentru Veaceslav Ișcenco a fost respinsă fără justificare, iar acuzațiile de maltratare nu au fost investigate corespunzător. În loc

să aștepte decizia Curții Supreme de Justiție cu privire la cererea de strămutare formulată de Russu la 17 decembrie 2021, care trebuia adoptată pe 20 decembrie 2021, la 17 decembrie 2021 curtea de apel a pronunțat decizia pe marginea apelului, ceea ce este contrar legii. Constatarea vinovăției sale conform art. 361 alin. (1) Cod penal de asemenea este ilegală, deoarece el a fost pus sub învinuire conform alin. (2). Russu a fost condamnat conform art. 283 Cod penal la un termen de închisoare mai lung decât cel solicitat de procuror. El mai susține că unii martori ai apărării nu au fost audiați în apel, ceea ce este contrar principiului nemijlocirii și nu a combătut convingător declarațiile unor martori audiați în instanța de apel care au confirmat că în momentul atacului armat Denis Russu se afla în alt loc. Condamnatul nu este de acord și cum instanța de apel a aplicat articolele 385 alin. (4) și (5) din Codul de procedură penală, referitoare la reducerea pedepsei pentru perioada de arest preventiv. Potrivit lui Denis Russu, el s-a aflat în stare de arest 2.623 de zile, iar pedeapsa sa trebuia redusă cu 5.246 de zile, nu cu 607 zile.

73. La 18 martie 2022, avocatul Alexandru Iachimciuc a depus recurs în numele condamnatului Oleg Timofti. Cererea este întemeiată pe art. 427 pct. 2), 4), 5), 6), 8), 10), 12) și 14) Cod de procedură penală. Recurentul solicită casarea deciziei instanței de apel și rejudecarea cauzei. Printre argumentele aduse recurentul menționează că instanța de apel nu a examinat cauza în mod complet și au fost făcute greșeli la individualizarea pedepsei. Instanța nu s-a prezentat asupra tuturor motivelor din apel. La fel ca și prima instanță, ea nu a descris corect faptele imputate, nu a analizat adecvat dovezile și nu a calificat corect faptele imputate lui Oleg Timofti. Acesta a fost judecat prin teleconferință, fiindu-i limitat dreptul de a participa efectiv la proces și a se consulta cu avocatul. Din același motiv, Oleg Timofti nu a beneficiat de asistență juridică adecvată. Înregistrările audio ale ședințelor de judecată și traducerile au fost de proastă calitate. Propunerile de recuzare a judecătorilor au fost ignorate, ca și cererea lui Russu din 16 decembrie 2021 de strămutare a examinării cauzei. Faptele lui Timofti nu întrunesc elementele constitutive ale art. 283 Cod penal, deoarece comiterea unui atac armat nu echivalează cu existența unei bande armate. Timofti a fost deținut în arest mai mult de 12 luni, în cadrul acestei cauze penale și a unei alte cauze pornite ulterior, ultima cauză fiind ulterior clasată. Prin urmare, încălcările drepturilor au afectat grav procesul, iar reducerea pedepsei nu este suficientă pentru a restabili echitatea procedurilor.

74. La 18 martie 2022, condamnatul Oleg Timofti a depus recurs, în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 1), 4), 10), 12) și 14) Cod de procedură penală. Cererea de recurs are 18 pagini și este întocmită în limba română. Condamnatul solicită casarea deciziei și rejudecarea cauzei în alt complet de judecată al curții de apel. Recurentul susține că nu au fost respectate drepturile sale procesuale, inclusiv dreptul la apărare, deoarece în anumite ședințe instanța a avut loc fără participarea lui și a apărătorului său ales, iar interpreții și traducătorii participanți în proces nu îndeplinesc cerințele de competență. Acțiunile sale au fost încadrate greșit conform art. 283 Cod penal. El nu este de acord cu aprecierea probelor, referindu-se la

declarațiile sale și ale altor inculpați și consideră că unele expertize esențiale nu au fost realizate și că actele de expertiză obținute au fost realizate cu încălcarea normelor legale, iar concluziile expertului Alexandru Habașescu, care a confirmat cine a tras în incasatorul decedat, sunt insuficient de clare și detaliate. Atunci când a fost admis în Izolatorul de Detenția Provizorie al Comisariatului General de Poliție din mun. Chișinău, pe corpul lui Ișcenco au fost depistate numeroase leziuni corporale, ce confirmă că toți cei patru condamnați au fost supuși presiunilor la momentul reținerii, pentru a-și recunoaște vina. Pe acest fapt a fost pornită o cauză penală, care încă nu a fost finalizată. Recurentul contestă și modul în care au fost stabilite și individualizate pedepsele, fără a lua în calcul circumstanțele atenuante.

75. La 14 martie 2022, a depus recurs și avocatul Aliona Dragomir, în numele condamnatului Veaceslav Ișcenco. Cererea de recurs este întemeiată pe art. 427 alin. (1) pct. 1), 2), 4), 6), 8), 10), 12), 14) și 15) Cod de procedură penală. Recurentul solicită casarea deciziei și dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel sau achitarea lui Veaceslav Ișcenco, deoarece infracțiunea a fost comisă de o altă persoană. Decizia instanței de apel de asemenea nu a fost motivată adecvat, ca și arestarea clientului său. La 03 iunie 2016, prima instanță a refuzat transmiterea la Curtea Supremă de Justiție a cererii de strămutare a cauzei formulată de apărare. Numeroase procese-verbale ale ședințelor de judecată nu au fost semnate de judecător și grefier, după cum prevede legea. La 04 iulie 2014, declarațiile condamnaților au fost obținute sub presiune fizică și psihică, iar unele mărturisiri au fost obținute fără apărător, ceea ce le face inadmisibile conform art. 94 Cod de procedură penală. Cercetarea locului atacului a fost efectuată contrar Legii pe 31 mai 2021, iar obiectele depistate acolo și ridicate nu au fost ambalate corespunzător. Interpretul desemnat pentru traducere în prima instanță a fost necalificat și a furnizat traduceri inexacte. Examinarea cauzei a avut loc mai mult de cinci ani și componența completului de judecată a fost schimbată de mai multe ori, iar unele cereri și administrare de probe și plângeri au rămas fără răspuns. Infracțiunile incriminate nu corespund elementelor faptei comise de inculpat, iar la dosar nu există suficiente probe care să confirme vinovăția lui Veaceslav Ișcenco. Acesta nu a fost prezent la locul infracțiunii, iar faptele săvârșite nu ar trebui încadrate ca banditism. Recurentul mai susține că instanța de apel a aplicat și o pedeapsa mai aspră, contrar art. 409 Cod de procedură penală. Avocata de asemenea a reprodus mai multe argumente din recursurile descrise mai sus.

76. La 16 martie 2022, avocatul Georgeta Lupea a depus recurs în numele inculpatului Victor Pridorjîn, invocând art. 427 pct. 6) Cod de procedură penală. Avocatul solicită casarea deciziei și a sentinței în partea ce ține de condamnarea lui Victor Pridorjîn și adoptarea unei decizii de achitare a acestuia. Potrivit recursului, declarațiile martorilor apărării nu au fost apreciate corespunzător. Instanțele nu au apreciat în mod adecvat probele apărării. În cadrul instanței de apel, declarațiile martorilor care demonstau nevinovăția inculpatului nu au fost luate în considerare. Martorii au declarat că Victor Pridorjîn se afla într-un alt loc la data comiterii infracțiunilor. Instanțele au fost influențate de gravitatea

cazului și mediatizarea lui. Acest lucru a condus la condamnarea inculpatului fără a se respecta prezumția de nevinovăție. În timpul procesului, au fost admise încălcări ale drepturilor fundamentale ale inculpatului, inclusiv prin presiuni psihice și fizice la etapa urmăririi penale.

77. La 17 martie 2022, condamnatul Victor Pridorjîi a depus recurs, invocând art. 427 alin. (1) pct. 4), 6), 10), 12), 14), 15) și 16) Cod de procedură penală. El solicită casarea deciziei instanței de apel și rejudecarea cauzei într-un alt complet de judecată. Recurentul susține că instanța ar fi ignorat cererile și plângerile formulate, afectând dreptul la un proces echitabil. Examinarea cauzei s-a făcut prin teleconferință, fără participarea nemijlocită a inculpaților în sala de judecată, deși acest lucru era obligatoriu conform legii, ceea ce pune la îndoială legalitatea procesului. Faptele sale au fost greșit calificate ca banditism (art. 283 Cod penal) în loc de tâlhărie (art. 188 Cod penal), argumentând că acuzațiile sunt bazate pe presupuneri și nu pe dovezi clare. El menționează că mărturiile date la etapa urmăririi penale au fost obținute prin influență. El cere verificarea corectitudinii traducerii hotărârilor anterioare, subliniind importanța unei traduceri corecte pentru garantarea drepturilor sale. Recurentul argumentează că instanța de apel a ignorat deciziile Curții Constituționale și ale CtEDO referitoare la arestarea preventivă, condițiile de detenție și ședințele petrecute prin teleconferință. Instanța de apel de asemenea a majorat pedepsele fără o justificare adecvată.

78. La 21 martie 2022, reprezentantul BC „Victoriabank”, Igor Cirimpei, a depus recurs, fără a invoca vreun temei prevăzut de art. 427 Cod de procedură penală. El solicită casarea parțială a hotărârilor adoptate pe caz și recunoașterea dreptului băncii de a încasa de la condamnați suma de 118.241,98 lei pentru prejudiciul adus automobilului de serviciu, 153.694,35 lei pentru cheltuieli funerare și 1.247.003 lei cu titlu de indemnizație unică de deces și prejudiciu moral. Recurentul subliniază că, în cadrul ședințelor de judecată, au fost prezentate probe documentare relevante și concludente care confirmă prejudiciul adus băncii. Din conținutul recursului nu este clar ce erori de drept au fost admise de instanța de apel atunci când a respins în parte acțiunea băncii.

79. La 20 iunie 2022, avocata Aliona Dragomir a mai depus o sesizare în care a solicitat emiterea unei încheieri interlocutorii prin care să se constate lipsa tuturor proceselor-verbale și a înregistrării audio ale ședințelor instanței de apel. La 22 iunie 2022, o cerere în limba română cu privire la aceleași abateri a fost depusă și de Denis Russu. Acesta solicită emiterea unei încheieri de constatare a infracțiunilor de audiență în acțiunile judecătorilor și al altor angajați ai Curții de Apel Chișinău și sesizarea Procuraturii Generale și a Procuraturii Anticorupție în vederea investigării faptelor în temeiul art. 303, 310, 327 și 329 Cod penal. La 26 iunie 2022, o cerere similară a fost semnată și de Victor Pridorjîi, de asemenea în limba română.

80. La 02 iunie 2022, Curtea Supremă de Justiție a solicitat părților depunerea referinței la recurs. La 27 iunie 2022, procurorul Sergiu Crijanovschi a depus

referință prin care pledează pentru inadmisibilitatea recursurilor, ca fiind vădit neîntemeiate. Procurorul subliniază că argumentele formulate în recursuri au fost deja analizate de instanțele inferioare. Acesta sugerează că toate aspectele relevante au fost considerate corespunzător, iar instanțele au emis decizii bine fundamentate și legale.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

81. Partea relevantă a Codului penal, la data comiterii faptelor infracționale și a pronunțării deciziei Curții de Apel, era următoarea:

Art. 10 Efectul retroactiv al legii penale

(1) Legea penală care înlătură caracterul infracțional al faptei, care ușurează pedeapsa ori, în alt mod, ameliorează situația persoanei ce a comis infracțiunea are efect retroactiv, adică se extinde asupra persoanelor care au săvârșit faptele respective pînă la intrarea în vigoare a acestei legi, inclusiv asupra persoanelor care execută pedeapsa ori care au executat pedeapsa, dar au antecedente penale.

Art. 16 Clasificarea infracțiunilor

(3) Infracțiuni mai puțin grave se consideră faptele pentru care legea penală prevede pedeapsa maximă cu închisoare pe un termen de pînă la 5 ani inclusiv.

(5) Infracțiuni deosebit de grave se consideră infracțiunile săvârșite cu intenție pentru care legea penală prevede pedeapsa maximă cu închisoare pe un termen ce depășește 12 ani.

(6) Infracțiuni excepțional de grave se consideră infracțiunile săvârșite cu intenție pentru care legea penală prevede detențiune pe viață.

Art. 27 Tentativa de infracțiune

Se consideră tentativă de infracțiune acțiunea sau inacțiunea intenționată îndreptată nemijlocit spre săvârșirea unei infracțiuni dacă, din cauze independente de voința făptuitorului, aceasta nu și-a produs efectul.

Art. 60 Prescripția tragerii la răspundere penală

(1) Persoana se liberează de răspundere penală dacă din ziua săvârșirii infracțiunii au expirat următoarele termene:

b) 5 ani de la săvârșirea unei infracțiuni mai puțin grave;

d) 20 de ani de la săvârșirea unei infracțiuni deosebit de grave;

e) 25 de ani de la săvârșirea unei infracțiuni excepțional de grave.

(2) Prescripția curge din ziua săvârșirii infracțiunii și pînă la data rămînerii definitive a hotărîrii instanței de judecată.

Art. 71 Detențiunea pe viață

(2) Detențiunea pe viață se stabilește numai pentru infracțiunile excepțional de grave.

Art. 81 Aplicarea pedepsei pentru infracțiunea neconsumată

(3) Mărimea pedepsei pentru tentativă de infracțiune ce nu constituie o recidivă nu poate depăși trei pătrimi din maximul celei mai aspre pedepse prevăzute la articolul corespunzător din Partea specială a prezentului cod pentru infracțiunea consumată.

Art. 84 Aplicarea pedepsei în cazul unui concurs de infracțiuni

(1) Dacă o persoană este declarată vinovată de săvârșirea a două sau mai multor infracțiuni prevăzute de diferite articole ale Părții speciale a prezentului cod, fără să fi fost condamnată pentru vreuna din ele, instanța de judecată, pronunțând pedeapsa pentru fiecare infracțiune aparte, stabilește pedeapsa definitivă pentru concurs de infracțiuni prin cumul, total sau parțial, al pedepselor aplicate...

5) În cazul unui concurs de infracțiuni, când s-a stabilit o pedeapsă cu detențiune pe viață și una sau mai multe pedepse cu închisoare ori alte categorii de pedeapsă, se aplică ca pedeapsă definitivă detențiunea pe viață.

Art. 145 Omorul intenționat

(2) Omorul săvârșit:

- a) cu premeditare;
 - b) din interes material;
 - d) în legătură cu îndeplinirea de către victimă a obligațiilor de serviciu...;
 - g) asupra a două sau mai multor persoane;
 - i) de două sau mai multe persoane;
 - j) cu deosebită cruzime, precum și din motive sadice;
 - m) prin mijloace periculoase pentru viața sau sănătatea mai multor persoane;
- se pedepsește cu închisoare de la 15 la 20 de ani sau cu detențiune pe viață.

Art. 283 Banditismul

Organizarea unor bande armate în scopul atacării persoanelor juridice sau fizice, precum și participarea la asemenea bande sau la atacurile săvârșite de ele,

se pedepsesc cu închisoare de la 7 la 15 ani.

Art. 361 Confecționarea, deținerea, vânzarea sau folosirea documentelor oficiale, a imprimatelor, ștampilelor sau sigiliilor false

(1) Confecționarea, deținerea, vânzarea sau folosirea documentelor oficiale false, care acordă drepturi sau eliberează de obligații, confecționarea sau vânzarea imprimatelor, ștampilelor sau a sigiliilor false ale unor întreprinderi, instituții, organizații, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare,

se pedepsește cu amendă în mărime pînă la 650 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 150 la 200 de ore, sau cu închisoare de pînă la 2 ani.”

(2) Aceleași acțiuni:

c) săvârșite referitor la un document de importanță deosebită;

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 200 la 600 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, sau cu închisoare de pînă la 5 ani.

Agravanta de la lit. c) din art. 361 alin. (2) a fost declarată neconstituțională prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 12 din 14 mai 2018.

82. Partea relevantă a Codului de procedură penală pertinentă, la data judecării apelurilor și depunerii recursurilor, era următoarea:

Art. 3 alin. (1)-(2) Acțiunea legii procesuale penale în timp

(1) În desfășurarea procesului penal se aplică legea care este în vigoare în timpul urmăririi penale sau al judecării cauzei în instanța judecătorească.

(2) Legea procesuală penală poate avea efect ultraactiv, adică dispozițiile ei, în perioada de tranziție la o nouă lege procesuală penală, pot rămîne aplicabile acțiunilor procesuale reglementate de legea nouă. Caracterul ultraactiv se stipulează în legea nouă.

Art. 16 alin. (2) Limba în care se desfășoară procesul penal și dreptul la interpret.

Persoana care nu posedă sau nu vorbește limba de stat are dreptul să ia cunoștință de toate actele și materialele dosarului, să vorbească în fața organului de urmărire penală și în instanța de judecată prin interpret.

Art. 85 alin. (1)-(2) Interpretul, traducătorul

(1) Interpret, traducător este persoana care cunoaște limbile necesare pentru interpretarea semnelor celor muți ori surzi sau traducere, precum și terminologia juridică, nu este interesată în cauza penală și acceptă să participe în această calitate. Interpretul, traducătorul este desemnat în această calitate de organul de urmărire penală sau de instanța de judecată în cazurile prevăzute de prezentul cod. Interpretul, traducătorul poate fi numit din rîndul persoanelor propuse de către participanții la procesul penal.

Art. 47 alin. (1) și (3) Cererea de strămutare și efectele ei

(1) Cererea de strămutare, care trebuie să fie motivată, se adresează Curții Supreme de Justiție cu cel puțin 5 zile înainte de începerea cercetării judecătorești...

(3) Suspendarea judecării cauzei poate fi dispusă de Curtea Supremă de Justiție după ce aceasta a fost sesizată.

Art. 49 alin. (2)-(2¹) Soluționarea cererii de strămutare

(2) În cazul în care consideră că cererea este întemeiată, Curtea Supremă de Justiție dispune strămutarea judecării cauzei cu indicarea instanței concrete. Această instanță va fi imediat înștiințată despre admiterea cererii de strămutare.

(2¹) Instanța de judecată la care se află cauza a cărei strămutare se cere este

obligată să remită dosarul, în termen de 5 zile, instanței competente.

Art. 321 alin. (1) Participarea inculpatului la judecarea cauzei și efectele neprezentării lui

(1) Judecarea cauzei în primă instanță și în instanța de apel are loc cu participarea inculpatului, cu excepția cazurilor prevăzute de prezentul articol.

Art. 325 Limitele judecării cauzei

(1) Judecarea cauzei în primă instanță se efectuează numai în privința persoanei puse sub învinuire și numai în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu.

Art. 385 Chestiunile pe care trebuie să le soluționeze instanța de judecată la adoptarea sentinței

(4) Dacă, în cursul urmăririi penale sau judecării cauzei, s-au constatat încălcări care au afectat grav drepturile inculpatului ce derivă din calitatea procesuală a inculpatului, instanța examinează posibilitatea reducerii pedepsei inculpatului drept compensare pentru aceste încălcări.

(5) În cazul constatării încălcării drepturilor privind condițiile de detenție, garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, reducerea pedepsei se va calcula în felul următor: două zile de închisoare pentru o zi de arest preventiv.

Art. 427 Temeiurile pentru recurs

(1) Hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în următoarele temeiuri:

1) nu au fost respectate dispozițiile privind competența după calitatea persoanei;

2) instanța nu a fost compusă potrivit legii ori au fost încălcate prevederile art. 30, 31 și 33;

...

4) judecata a avut loc fără participarea procurorului, inculpatului, precum și a apărătorului, interpretului și traducătorului, când participarea lor era obligatorie potrivit legii;

5) cauza a fost judecată în primă instanță sau în apel fără citarea legală a unei părți sau care, legal citată, a fost în imposibilitate de a se prezenta și de a înștiința instanța despre această imposibilitate;

6) instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărîrii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței;

...

8) nu au fost întrunite elementele infracțiunii sau instanța a pronunțat o

hotărîre de condamnare pentru o altă faptă decît cea pentru care condamnatul a fost pus sub învinuire, cu excepția cazurilor reîncadrării juridice a acțiunilor lui în baza unei legi mai blînde;

...

10) s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale;

...

12) faptei săvîrșite i s-a dat o încadrare juridică greșită;

...

14) Curtea Constituțională a recunoscut neconstituțională prevederea legii aplicate în cauza respectivă;

15) instanța de judecată internațională, prin hotărîre pe un alt caz, a constatat o încălcare la nivel național a drepturilor și libertăților omului care poate fi reparată și în această cauză;

16) norma de drept aplicată în hotărîrea atacată contravine unei hotărîri de aplicare a aceleiași norme date anterior de către Curtea Supremă de Justiție.

Articolul 432 Admisibilitatea în principiu a recursului

(4) Dacă recursul îndeplinește cerințele de formă și conținut, iar temeiurile invocate se încadrează în cele prescrise de lege, din care se întrevede încălcarea gravă a drepturilor persoanei, și cauza prezintă un interes deosebit pentru jurisprudență, precum și în cazul în care unul din judecătorii din complet nu este de acord cu inadmisibilitatea, completul din 3 judecători va trimite, prin încheiere, recursul pentru judecare Colegiului lărgit al Curții Supreme de Justiție constituit din 5 judecători și va fixa data ședinței de judecată, făcîndu-se mențiune despre aceasta pe pagina web a Curții Supreme de Justiție.

Articolul XXIII din Legea nr. 69 din 21 mai 2020

(1) În scopul asigurării măsurilor de prevenire a răspîndirii infecției COVID-19 în instituțiile penitenciare, pe perioada stării de urgență în sănătate publică declarate prin Hotărîrea Comisiei Naționale Extraordinare de Sănătate Publică nr. 10 din 15 mai 2020, examinarea cauzelor penale, inclusiv a demersurilor privind emiterea și prelungirea mandatelor de arestare, și a chestiunilor ce țin de executarea pedepselor în privința persoanelor private de libertate se efectuează doar prin intermediul sistemului de teleconferință sau în spațiile corespunzătoare la sediile instituțiilor penitenciare, fără a fi necesar acordul persoanei private de libertate.

(2) Examinarea cauzelor penale prevăzute la alin. (1) se efectuează la sediile instanțelor de judecată numai în cazuri excepționale.

3) Instanța de judecată asigură părților posibilitatea de a lua cunoștință de materialele cauzei. Transmiterea și aducerea la cunoștință a cererilor, demersurilor și materialelor pot fi realizate, la cererea părților, și prin intermediul conexiunilor electronice.

(4) Dispunerea examinării cauzelor prin intermediul sistemului de

teleconferință la sediile instanțelor de judecată sau la sediile instituțiilor penitenciare se efectuează prin încheiere, care nu se supune niciunei căi de atac.

83. De la depunerea până la soluționarea recursurilor, a intrat în vigoare următoarea legislație relevantă:

Art. XI alin. (3) al Legii nr. 246/2023, în vigoare din 01 septembrie 2023

(3) Recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Art. 434 Cod de procedură penală. Limitele judecării recursului

Judecând recursul, instanța verifică, în limitele invocate în recurs, legalitatea hotărârii atacate prin prisma temeiurilor prevăzute la art. 427.

Art. III din Legea nr. 224/2024 pentru modificarea unor acte normative (aspecte de procedură privind activitatea instanțelor judecătorești), în vigoare din 16 august 2024, prevede:

Art. 13 din Legea nr. 64/2023 cu privire la Curtea Supremă de Justiție se completează cu alin. „(5¹) cu următorul cuprins: „ (5¹) Curtea Supremă de Justiție va examina în complete de 3 judecători cererile de recurs, cererile de recurs în anulare și cererile de revizuire, care au fost inițial repartizate spre examinare completelor din 5 judecători. Acestea vor fi examinate de completul de judecători din care face parte judecătorul raportor. ”

Para. 28-29 din decizia de inadmisibilitate a sesizării nr. 19g/2019 privind excepția de neconstituționalitate a articolului 65 alin. (3) pct. 1) din Codul de procedură penală (persoanele considerate condamnate pentru comiterea unei infracțiuni) din 11 februarie 2019 menționează că:

28. Curtea observă că articolul 65 alin. (3) pct. 1) din Codul de procedură penală prevede, fără echivoc, că persoana obține statutul de condamnat de la data la care sentința de condamnare a devenit definitivă.

29. Totodată, articolul 466 din Cod prevede ipotezele în care hotărârea instanței de judecată devine definitivă și, în consecință, executorie. În conformitate cu alineatul 3 al aceluiași articol, hotărârile instanței de apel rămân definitive la data pronunțării deciziei în apel. Așadar, persoana se consideră condamnată de comiterea unei infracțiuni, între altele, de la data la care a fost pronunțată decizia instanței de apel (de condamnare sau de menținere a sentinței de condamnare).

Para. 29 și 39 din decizia de inadmisibilitate a sesizării nr. 181g/2021 privind excepția de neconstituționalitate a articolului XXIII alineatele (1) și (2) din Legea nr. 69 din 21 mai 2020 cu privire la instituirea unor măsuri pe perioada stării de urgență în sănătate publică și modificarea unor acte normative (desfășurarea ședințelor de judecată prin intermediul sistemului de teleconferință în perioada stării de urgență în sănătate publică) din 05 august 2021 menționează că:

29. Cu privire la invocarea principiului constituțional al prezumției nevinovăției, garantat de articolul 21 din Constituție, Curtea reține că norma contestată nu instituie vreo prezumție cu privire la vinovăția persoanelor învinuite de comiterea infracțiunilor. Desfășurarea ședințelor de judecată de la distanță nu este aptă să afecteze acest principiu.

39. ... rezolvarea problemei cu privire la caracterul „excepțional” al cauzelor care justificau desfășurarea ședințelor de judecată la sediul instanței le revenea instanțelor de judecată, în funcție de complexitatea cauzei, starea de sănătate a participanților etc. ...

MOTIVAREA INSTANȚEI

84. Conform sensului art. 3 alin. (1) Cod de procedură penală, judecătorul emite actul de dispoziție conform legii procesuale penale în vigoare la ziua emiterii lui. Alin. (2) al aceluiași articol permite caracterul ultraactiv al legii procesual-penale, însă doar cu condiția că caracterul ultraactiv este prevăzut de legea nouă. Legea nr. 246/2023, în vigoare din 01 septembrie 2023, a schimbat fundamental temeiurile și procedura de judecare a recursurilor împotriva deciziilor instanței de apel. Această lege conține o normă de acordare a caracterului ultraactiv al prevederilor abrogate prin Legea 246/2023, însă norma în cauză se referă doar la temeiurile de recurs. Prin urmare, toate celelalte schimbări aduse procedurii de examinare a recursurilor prin Legea nr. 246/2023, inclusiv cele privind admisibilitatea recursului, limitele judecării recursului și decizia instanței de recurs, se vor aplica și recursurilor care au fost declarate până la 01 septembrie 2023.

85. Art. 434 Cod de procedură penală prevede că instanța de recurs verifică „legalitatea hotărârii atacate” doar „în limitele invocate în recurs”. Această prevedere nu permite instanței de recurs să admită recursul din alte considerente decât cele invocate în recurs. De asemenea, ea nu permite instanței de recurs să verifice oportunitatea unei soluții judecătorești date de instanța de fond sau apel atât timp cât aceasta este legală.

86. Completul subliniază că părțile vătămate și procurorul nu a depus recurs, iar, conform art. 425 Cod de procedură penală, situația recurenților nu poate fi agravată în propriul recurs. Prin urmare, mărirea despăgubirilor acordate (cu excepția părții contestate de BC „VictoriaBank”) nu poate fi examinată în această procedură de recurs.

87. Recursurile examinate au fost declarate în termen de 30 de zile de la pronunțarea deciziei motivate a instanței de apel, adică au fost depuse în termen.

88. În continuare, recursul băncii va fi examinat separat, iar recursurile apărării vor fi examinate împreună, în funcție de temeiul de recurs invocat.

a. Recursul BC „Victoriabank”

89. Reprezentantul băncii a depus un recurs împotriva soluției prin care s-a

respins cererea de încasarea a 1.247.003 de lei și s-a admis în principiu cererea privind încasarea a 118.241,98 și 153.694,35 lei. Banca a invocat argumente similare cu cele din apel și nu a menționat vreo eroare judiciară care să justifice casarea hotărârilor anterioare. Recursul nu menționează nici temeiul din art. 427 Cod de procedură penală pe care se întemeiază.

90. După cum a fost menționat în para. 84, admisibilitatea recursului este decisă conform procedurii în vigoare la data soluționării recursului, indiferent de data depunerii acestuia. Conform art. 432 alin. (2) pct. 3) Cod de procedură penală, recursul este declarat inadmisibil dacă nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 427. O prevedere similară există în Codul de procedură penală și la data depunerii recursului băncii. Recursul băncii nu menționează vreun temei de art. 427 Cod de procedură penală. De asemenea, din conținutul acesteia completul nu a putut înțelege care este eroarea de drept admisă de instanța de apel și care ar justifica admiterea recursului. Art. 434 Cod de procedură penală nu permite instanței de recurs să admită recursul din alte considerente decât cele invocate în recurs (a se vedea para. 85). Prin urmare, recursul băncii este inadmisibil în temeiul art. 432 alin. (2) pct. 3) Cod de procedură penală.

b. Recursurile apărării

91. Recursurile apărării se bazează pe art. 427 alin. (1) pct. 1), 2), 4), 5), 6), 8), 10), 12), 14)-16) Cod de procedura penală în vigoare până la 01 septembrie 2023. Pentru a facilita examinarea acestora, fiecare temei de recurs va fi examinat separat. Unele recursuri invocă aceleași argumente. Ele vor fi examinate împreună prin prisma temeiului de recurs respectiv.

92. În esență, acuzațiile aduse celor patru condamnați (cu excepția acuzației adusă lui Denis Russu conform art. 361 Cod penal) sunt aceleași. În recursuri, recurenții invocă motive diferite unul de celălalt. În temeiul art. 426 Cod de procedură penală, completul va examina toate argumentele esențiale invocate în recursuri, de parcă toate acestea ar fi fost invocate de fiecare condamnat.

Art. 427 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală

93. În cererile de recurs ale apărării această eroare se invocă sub aspectul că nu au fost respectate dispozițiile privind competența după calitatea „interpreților/traducătorilor”. Pentru a fi întrunită eroarea judiciară enunțată este necesar să fie întrinite două condiții concomitente: a) instanța să judece o cauză în fond și b) calitatea persoanei inculpatului să nu țină de competența instanței judecătorești respective. Învinuirea adusă celor patru condamnați ține de competența judecătorei (art. 36 Cod de procedură penală) și nici unul din ei nu au deținut la momentul comiterii infracțiunii funcția de Președinte a Republicii Moldova (art. 39 alin. (1) Cod de procedură penală) sau de judecător al Curții Constituționale (art. 16 alin. (2) Legea cu privire la Curtea Constituțională). În concluzie, nerespectarea dispozițiilor privind competența după calitatea „interpreților/traducătorilor” nu cade sub incidența art. 427 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală.

Art. 427 alin. (1) pct. 2) Cod de procedură penală

94. Partea apărării susține că: a) în primă instanță unul și același judecător a participat la examinarea multiplelor cereri de recuzare și ulterior a participat în completul care a judecat cauza; și b) în instanța de apel componența completului de judecată a fost de multe ori modificată. Având în vedere argumentele invocate, eroarea judiciară prevăzută de pct. 2) are loc atunci când în instanța ce judeca fondul cauzei se încalcă regulile privind componența completului de judecată (art. 30 Cod de procedură penală).

95. Privitor la argumentul a), decizia instanței de apel se conține o motivare asupra acestei chestiuni (pct. 406). Astfel, acest argument a fost obiect de discuție la judecarea cauzei în instanța de apel și, deoarece aceasta a dat o motivare corespunzătoare, decade necesitatea de expunere repetată de către instanța de recurs. Completul de asemenea reiterează că în instanța de apel a fost efectuată o reexaminarea fondului cauzei. Orice eventuală carență de procedură admisă în prima instanță decade odată cu reexaminarea fondului cauzei în apel și examinarea argumentelor cu privire la acele carențe (*mutatis mutandis* hot. CtEDO [Idalov v. Rusia](#), 2012, §§ 179-180; [Ramda v. Franța](#), 2017, § 69).

96. În ceea ce privește argumentul b), din materiale cauzei rezultă că în instanța de apel componența completului de judecată a fost de mai multe ori modificată, cauza aflându-se pe rolul acesteia mai mult de cinci ani. Modificarea se datorează eliberării din funcție a unor judecători din complet (a se vedea pct. 503-504, 507-508, 511 și 513 din decizia Curții de Apel). Prin urmare, art. 31 alin. (1) Cod de procedură penală, coroborat cu alin. (3) al aceluiași articol au fost respectate. Instanța a admis solicitarea apărării și, la 28 septembrie 2020, a reluat judecarea cauzei în vederea excluderii oricărui dubiu (a se vedea pct. 510 din decizia Curții de Apel). În același timp, instanța de apel a menținut sentința în partea constatării vinovăției condamnaților și nu a dat o nouă apreciere probelor testimoniale fără audierea nemijlocită a acestora (a se vedea, pentru o soluție contrară, hot. CtEDO [Dan nr. 2 v. Moldova](#), 2020). Prin urmare, și acest argument este nefondat.

97. Privitor la cererile de recuzare din 08, 10 și 17 decembrie 2021 cât și a cererii de strămutare din 16 decembrie 2021, care au fost lăsate fără examinare, instanța de apel a acționat legal, ținând cont de faptul că cercetarea judecătorească a fost finalizată, judecarea apelurilor fiind la etapa dezbaterilor judiciare și ultimului cuvânt, iar anterior alte cereri de recuzare și strămutare au fost respinse. Completul mai notează că, [la 13 septembrie 2021](#), Curtea Supremă de Justiție deja a respins o cerere de strămutare formulată de apărare și care invoca argumente similare. Curtea Supremă a menționat în acea încheiere că strămutarea va duce la tergiversarea examinării cauzei. Conform art. 50 alin. (1) Cod de procedură penală, o cerere de strămutare în mod normal nu poate fi cerută din nou. Apărarea nu a invocat circumstanțele menționate de art. 50 alin. (2) Cod de procedură penală și care ar putea justifica examinarea cererii de strămutare repetate. Din contra, din contextul formulării cererii de recuzare din 17 decembrie 2021 și a cererii de

strămutare din 16 decembrie 2021 este evident scopul acestora de tergiversare a examinării cauzei. Cu adevărat, [la 20 decembrie 2021](#), Curtea Supremă de Justiție a respins cererea de strămutare din 16 decembrie 2021 deoarece motivele invocate în ea nu pot duce la strămutarea cauzei. În acest context, completul notează că mai mult de jumătate din ședințele instanței de apel nu au avut loc din cauza comportamentului apărării (a se vedea para. 11). În orice caz, având în vedere motivele de mai jos, aceste argumente nu pot pune în discuție corectitudinea deciziei instanței de apel.

Art. 427 alin. (1) pct. 4) și 5) Cod de procedură penală

98. Erorile judiciare invocate în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 4) și 5) Cod de procedură penală poartă un caracter declarativ. Recursurile nu menționează în ce a constat încălcarea prevederilor cu privire la citarea părților, judecarea apelurilor având loc cu participarea acestora.

Art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală

99. Art. 427 alin. (1) pct. 6) Codul de procedură penală se referă la motivarea deciziei instanței de apel. Ea include cinci situații distincte, iar la caz, apărarea în cererile de recurs a invocat că: a) instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel și b) instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția. Majoritatea recurenților solicită trimiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel.

100. Instanța de recurs reiterează că simplul fapt al dezacordului cu motivarea instanței de apel nu cade sub incidența art. 427 alin. (1) pct. 6) al Codului de procedură penală, iar temeiul invocat de recurenți că, instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, ar trebui interpretat ca o obligație a instanței de apel să combată convingător toate argumentele din apel care, dacă ar fi admise, ar schimba soluția instanței. El nu poate fi interpretat ca obligând instanța să combată argumentele care nu pot avea vreun efect asupra soluției. Acesta este și standardul de motivare impus de art. 6 din CEDO (a se vedea hotărârile CtEDO [Moreira Ferreira v. Portugalia \(nr. 2\)](#), 2017, § 84; [S.C. IMH Suceava S.R.L. v. România](#), 2013, § 40). De asemenea, instanța de apel poate, printr-o declarație generală, să respingă argumentul invocat în apel, subscriind motivării convingătoare a primei instanțe pentru respingerea argumentului respectiv (a se vedea hotărârile CtEDO [Garcia Ruiz v. Spania](#), 1999, § 26; [Stepanyan v. Armenia](#), 2009, § 35).

101. Conform art. 435 Cod de procedură penală, Curtea Supremă de Justiție poate dispune rejudecare cauzei doar dacă eroarea judiciară admisă de curtea de apel nu poate fi corectată în instanța de recurs. Prin urmare, remiterea la rejudecare este excepție, iar înlăturarea de către instanța de recurs a erorii, fără remitere la rejudecare, este regula. Pentru aceasta, instanța de recurs poate chiar da o nouă apreciere probelor cauzei, în mod obișnuit, după convocarea părților în ședință. Convocarea părților în ședință nu este totuși absolut necesară atunci când Curtea Supremă acceptă aprecierea probelor dată de instanțele judecătorești inferioare.

102. În recurs se invocă că instanța de apel nu a combătut convingător următoarele aspecte: a) declarațiile condamnaților la etapa urmăririi penale au fost obținute prin constrângere (amenințări sau chiar aplicarea forței, în cazul lui Veaceslav Ișcenکو); b) probele administrate legal de către acuzare nu confirmă participarea lui Russu, Progorodnii și Ișcenکو în atacul armat; c) încălcarea dreptului la interpret; d) asistența juridică necalitativă.

a. probele care ar fost obținute prin constrângere

103. În ceea ce privește versiunea apărării că recunoașterea de către ei a vinovăției la etapa urmăririi penale a fost făcută prin constrângere, instanța de recurs notează că în fiecare caz în parte urmează a fi stabilit dacă tratamentul inuman, degradant sau tortura a fost aplicată și care mijloace de probă au fost obținute prin acestea. Asemenea probe nu sunt admisibile în procesul penal în temeiul art. 94 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, precum sunt și probele care reprezintă un rezultat direct al actelor de maltratare (hot. CtEDO [Gäfgen v. Germania](#), 2010, § 167; [Jalloh v. Germania](#), 2006, § 105).

104. În acest caz a fost pornită o cauză penală cu privire la pretinsa maltratare a condamnaților, însă la materialele cauzei nu există date că această cauză a fost finalizată. Conținutul ordonanței procurorului sau a încheierii judecătorului de instrucție în această materie nu poate constitui un lucru judecat. Nici art. 98 Cod de procedură penală nu prevede că constatările dintr-o ordonanță a procurorului sau dintr-o încheiere a judecătorului de instrucție nu mai urmează a fi dovedite prin alte probe. Ordonanța procurorului doar confirmă că o verificare a fost efectuată și a fost dispusă începerea sau neînceperea urmăririi penale. De asemenea, judecătorul de instrucție doar verifică legalitatea ordonanțelor date și nu are nici toate pârghiile, nici competența de a constata irevocabil și dincolo de un dubiu rezonabil dacă maltratarea a avut cu adevărat loc. Mai mult, o verificare efectuată peste mult timp de la pretinsa maltratare nu poate stabili dincolo de un dubiu rezonabil dacă maltratarea a avut cu adevărat loc (*mutatis mutandis* decizia CSJ nr. [1ra-685/2022](#), § 63). Totuși, atunci când există probe credibile *prima facie* că maltratarea putea avea loc cu scopul obținerii depozițiilor, la examinarea cauzei penale împotriva persoane care pretinde că a fost maltrată instanțele judecătorești va pleca de la prezumția că maltratarea a avut loc (hot. CtEDO [Bokhonko v. Georgia](#), 2020, § 96).

105. Completul notează că acest argument a fost respins motivat de către curtea de apel (a se vedea para. 68). Completul mai notează că probele cheie reținute de instanța de fond și apel pentru condamnare au fost declarațiile făcute la urmărirea penală de către Denis Russu și Oleg Timofti. Niciunul dintre aceștia nu a susținut la etapa urmăririi penale că au fost maltratați sau amenințați cu aplicarea forței. Pe corpurile lor nu au fost stabilite urme ale maltratării. Pe 04 și 05 iulie 2014 ei au făcut declarațiile în prezența avocaților. În zilele următoare ei au confirmat aceste declarații. Unele dintre aceste declarații au fost scrise de ei personal, iar Oleg Timofti a scris în una din ele ca nu a fost supus presiunilor (a se vedea para. 50). Condamnații susțin că ei au fost supuși presiunii de către

administrația Penitenciarului nr. 13. Completul notează că ei au ajuns în acest penitenciar după ce au făcut primele declarații în care au recunoscut participarea în atacul armat. Denis Russu susține că la 04 iulie 2014 a recunoscut vina pentru a înlătura riscul urmăririi penale împotriva surorii sale, ca urmare a munițiilor găsite la ea pe 04 iulie 2014 (a se vedea para. 21). Completul nu consideră această versiune credibilă având în vedere că percheziția în cauză s-a finalizat la ora 15:30, după ce el, la ora 15:00, a început să dea declarații prin care recunoștea participarea la atacul armat (a se vedea para. 21 și 22), iar el avea permis de port-armă și percheziția a fost făcută pentru a căuta bunurile ce îi aparțineau lui și aveau legătură cu infracțiunile de care era bănuit/învinuit. Nu este credibilă nici versiunea susținută de Victor Pridorjîn referitor la declarațiile incriminatoare din 08 iulie 2014. În textul declarațiilor fiind indicat despre faptul că declarațiile sunt făcute benevol, fără influență fizică sau psihică (a se vedea para. 29). Prin urmare, nu există motiv de a declara inadmisibile declarațiile lui Denis Russu și Oleg Timofti date pe 04 iulie 2014 și în zilele următoare cât și ale lui Victor Pridorjîn din 08 iulie 2014.

106. În ceea ce privește maltratarea lui Veaceslav Ișcenco, din materialele cauzei rezultă că în privința acestuia a fost aplicată forța la reținere, în regiunea Transnistreană. El nu a pretins vreodată că la etapa urmăririi penale că a fost maltratată de reprezentanții organului de urmărire penale cu scopul de a obține recunoașterea vinovăției. Declarațiile lui au fost date în prezența avocatului. Mai mult, pe 04 iulie 2014 el a refuzat să facă declarații. El a început să facă declarații abia pe 08 iulie 2014 (a se vedea para. 30 și 31). Prin urmare, nu există motive de a declara inadmisibile și declarațiile acestuia date pe 04 iulie 2014, 08 iulie 2014 și în zilele următoare.

b. suficiența probelor pentru constatarea vinovăției tuturor condamnaților pentru participarea în atacul armat

107. Având în vedere cele constatate în para. 105 și 106 de mai sus, precum și motivarea instanța de apel (para. 65-68), acest argument este vădit neîntemeiat. Denis Russu nu putea indica unde au fost ascunse armele dacă nu ar fi participat la atac. Raportul de expertiză a constatat că din cele două pistoale AK 74 găsite ascunse au fost folosite la atacul armat. Lângă aceste arme a fost găsit și pistolul luat de la incasatorul care a fost omorât (a se vedea para. 23). Aceste probe combat versiunea lansată de Oleg Timofti că ceilalți trei condamnați nu au fost implicați în comiterea atacului. Ele de asemenea exclud versiunea lui Denis Russu că în seara atacului s-a aflat într-un alt loc. Argumentul apărării că nimeni nu l-a văzut pe Denis Rusu la locul atacului nu este convingător având în vedere că din înregistrările video de la locul atacului se vede că cei doi atacatori cu pistoale în mâni purtau cagule pe față.

c. încălcarea dreptului la interpret

108. Curtea Supremă de Justiție a dat deja o interpretare similară în ceea ce privește participarea interpretului în ședința de judecată (a se vedea decizia [1re-159/2023](#)). Completul reiterează că dreptul la un interpret este unul din elementele

dreptului la un proces echitabil. Prin urmare, acest drept urmează a fi interpretat prin prisma impactului pe care îl aduce procesului echitabil. Scopul dreptului la un interpret este de a permite acuzatului să își organizeze apărarea, adică să poată prezenta instanței de judecată versiunea apărării (hot. CtEDO [Lagerblom v. Suedia](#), 2003, §§ 61), inclusiv să poată înțelege procedurile și să își informeze avocatul despre orice aspecte care ar putea fi invocate pentru a se apăra (hot. CtEDO [Cuscani v. Marea Britanie](#), 2002, § 38).

109. Completul constată că, la momentul intervenirii în proces a interpretului L.S., care ulterior s-a adevărat a nu fi autorizat, partea apărării nu a înaintat recuzări și nu a sesizat prima instanță despre controlul calității interpretării asigurate. La fel, apărarea, în procedura de apel nu a indicat că a fost în imposibilitate de a ridica problemele legate de calitatea interpretării în timpul procesului la prima instanță, ci doar contestă calitatea serviciilor. Apărarea de asemenea nu a menționat cum această carență a încălcat dreptul la apărare, având în vedere că interpretul cu pricina a participat doar la câteva ședințe, iar la majoritatea ședințelor au participat interpreți autorizați. Mai mult, până la participarea lui L.S. în calitate de interpret, și ulterior, traducerea a fost făcută de interpreți autorizați. Prin urmare, până la participarea lui L.S. condamnații cunoșteau acuzațiile ce i se aduc și probele pe care se bazează acuzarea. Din recursuri rezultă că condamnații nu neagă că înțeleg limba română, însă aveau nevoie de interpret pentru a înțelege mai bine nuanțele juridice specifice ale cauzei. Completul nu consideră că interpretul poate facilita înțelegerea acestor nuanțe, care de regulă sunt explicate de către avocați.

110. În plus, chiar dacă cei patru condamnați sunt vorbitori de limbă rusă și au solicitat interpret, ei sunt născuți pe teritoriul Republicii Moldova și, până la comiterea atacului, au locuit în țară mai mult de 20 de ani. Ei au semnat un șir de acte, inclusiv cererile de recurs, în limba română. Fiind audiați, toți condamnații, atât în primă instanță cât și în cea de apel, au indicat că învinuirile aduse le sunt clare, fapt ce le-a permis să depună declarații și să participe activ la procesul de interogare a părților vătămate, părților civile și martorilor cât și să conteste conținutul documentelor și proceselor-verbale ale acțiunilor procesuale. La nici o etapă a procesului penal ei nu au susținut că nu au înțeles acuzațiile ce le sunt aduse și că prin aceasta le-a fost afectat dreptul la apărare. Condamnații și-au ales avocații și nu au susținut vreodată că nu înțeleg ce le comunică avocații. Nici avocații, care înțeleg limba rusă, nu au anunțat instanța de judecată despre dificultăți lingvistice în comunicarea cu condamnații. Mai mult, art. (1) alin. (3) din Legea nr. 264/2008 permite persoanelor care nu sunt autorizate în calitate de interpreți, în mod excepțional, să efectueze traduceri din și în limba pe care o cunosc. Prin urmare, și acest argument este neîntemeiat.

d. asistența juridică necalitativă acordată

111. În recurs, Denis Russu și Victor Pridorjînii susțin că apărarea lor de către avocatul Nicolae Vișnevschi a fost necalitativă, iar judecătorii nu au intervenit. Conform art. 427 alin. (2) Cod de procedură penală, în asemenea cazuri, în recurs pot fi invocate doar temeiurile invocate în apel. În apel asemenea argumente nu au

fost invocate. Acest argument a fost invocat pentru prima dată după finalizarea cercetării judecătorești în instanța de apel. Cei doi condamnați și-au schimbat avocatul în iulie 2020. Prin urmare, în această parte, recursul ar putea fi declarat inadmisibil în temeiul art. 432 alin. (2) pct. 3) Cod de procedură penală. Totuși, din motivele menționate în paragraful următor, completul îl respinge ca neîntemeiat.

112. Completul notează că dreptul acuzatului de a fi asistat de un avocat trebuie analizat în contextul echității întregii proceduri. Acest drept nu este absolut și tolerează limitări. Dacă acest drept a fost limitat nejustificat urmează a fi decis în funcție de motivele invocate pentru justificarea limitării și impactul acesteia asupra echității procedurii în ansamblu (hot. CtEDO [Beuze v. Belgia](#), §§ 138 și 141; [Doyle v. Irlanda](#), 2009). Având în vedere că strategia de apărare este o chestiune care este decisă confidențial de către avocat și client, obligația statului de a interveni în raport cu avocatul oferit de stat poate apare atunci când deficiența apărării este evidentă (hot. CtEDO [Czekalla v. Portugalia](#), 2002, §§ 65 și 71). În cazul avocatului ales, această obligație a statului de a interveni este și mai limitată (hot. CtEDO [Güveç v. Turciei](#), 2009, § 131).

113. Avocatul Nicolae Vișnevski a fost ales de către cei doi condamnați. Ei au fost asistați de acest avocat de la etapa urmăririi penale. Avocatul dat a pledat în prima instanță și a depus apel în numele lui Denis Russu și Victor Pridorojnyi, pledând mereu pentru nevinovăția clienților săi. Cei doi condamnați nu au menționat carențe evidente admise de avocat. Ei nu au invocat nici în baza cărei norme instanța de judecată putea înlocui sau înlătura din proces acel avocat. Interesele acestora nu erau contradictorii. Prin urmare, instanța de judecată nu putea dispune înlocuirea sau înlăturarea acestui avocat în temeiul art. 70 sau 72 Cod de procedură penală. Completul de asemenea constată că în instanța de apel avocații au fost reprezentați din vara anului 2020 de alți avocați, iar poziția apărării celor doi condamnați nu s-a schimbat simțitor după înlocuirea avocaților. Prin urmare, acest argument este neîntemeiat.

Art. 427 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală

114. Completul notează că această eroare judiciară poate fi constatată doar în cazul în care: a) nu a fost stabilită fapta infracțională, nici mijloacele de probă prin intermediul cărora s-a constatat elementele constitutive sau faptele care invocă circumstanțele atenuante și agravante ale infracțiunii și b) când instanța s-a pronunțat asupra altei fapte decât cea care a constituit obiectul învinuirii formulate, cu excepția reîncadrării aceleiași fapte în baza legii mai blânde.

115. În speță, recurenții nu au motivat prezența erori judiciare arătate mai sus prin prisma cazului descris la lit. a), indicând doar că nu au fost întrunite elementele constitutive ale infracțiunilor prevăzute de art. 145 alin. (2) și 283 Cod penal. Din câte se pare, aceste argumente se referă la probatoriu, care au fost examinate în contextul temeiului din art. 427 alin. (1) pct. 6).

116. Condamnații au fost recunoscuți vinovați în comiterea infracțiunii

prevăzute de art. 283 Cod penal chiar dacă ei au comis un singur atac. Având în vedere că atacul a fost planificat timp de câteva luni, realizarea atacului a implicat găsierea făptuitorilor, procurarea armamentului, a echipamentului tactic, a automobilelor, etc. Completul este de opinie că chiar și un singur atac de asemenea complexitate permite calificarea faptei conform art. 283 Cod penal. Completul de asemenea notează că, deși automobilul Chrysler folosit pentru a părăsi locul atacului a fost incinerat pentru a ascunde urmele infracțiunii, armele folosite pentru atac nu au fost incinerate. Din contra, atacatorii au sustras și pistolul incasatorului, care era păstrat alături de cele două pistoale AK 74 folosite în atacul armat. Aceste fapte ar putea sugera despre posibilitatea comiterii și alte atacuri de către condamnați.

117. Nici cu referire la condamnarea lui Denis Russu de către instanța de apel în baza art. 361 alin. (1) Cod penal, completul nu poate stabili incidența erorii judiciare. Denis Russu a fost pus sub învinuire în baza art. 361 alin. (2) lit. c) Cod penal. Agravanta de la lit. c) din art. 361 alin. (2) a fost declarată neconstituțională prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 12 din 14 mai 2018. Recalificarea de la o învinuire mai gravă la o infracțiune mai ușoară care era aceleași elemente constitutive ale infracțiunii nu cade sub incidența art. 427 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală.

Art. 427 alin. (1) pct. 10) coroborat cu pct. 14)–16) Cod de procedură penală

118. Apărarea invocă următoarele erori prin prisma art. 427 alin. (1) pct. 10) coroborat cu pct. 14)–16) Cod de procedură penală: a) instanța de apel a modificat sentința în partea individualizării pedepsei, fără a ține cont de toate circumstanțele cauzei; b) decizia nu conține o motivare cu referire la faptul menținerii sau anulării dreptului compensator prevăzut de art. 385 alin. (4) Cod de procedură penală; și c) instanța de apel a aplicat dreptul compensator în temeiul art. 385 alin. (5) Cod de procedură penală doar pentru perioada de prevenit.

119. Referitor la primul argument, completul reiterează că art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală se referă la individualizarea pedepsei contrar prevederilor legale. Din alin. (1) al acestui articol rezultă că în recurs sunt reparate doar „erorile de drept”. Prin urmare, doar în cazul individualizării sancțiunii contrar prevederilor legale există temeiul de recurs prevăzut de pct. 10). Apărarea nu a menționat prevederile legale care au fost încălcate la individualizarea pedepsei. Ponderea circumstanțelor atenuante sau agravante la stabilirea pedepsei ține de examinarea fondului cauzei, care, de regulă, nu este examinat în recurs de către Curtea Supremă de Justiție. Instanța poate admite recursul în temeiul pct. 10) doar atunci când nu sunt întrunite condițiile legale la individualizarea pedepsei.

120. Unicul argument care poate fi discutat în contextul individualizării pedepsei este aplicarea de către instanța de judecată a unei pedepse mai severe decât cea solicitată de procuror în privința condamnaților Victor Pridorjoni și Veaceslav Ișcenco. Completul menționează că doar instanța de judecată este responsabilă de individualizare a pedepsei, în funcție de gravitatea infracțiunii și

de persoana condamnatului. Aplicarea unei pedepse mai aspre nu poate afecta dreptul la apărare, care urmează să invoce circumstanțele atenuante în orice caz, indiferent de pedeapsa solicitată de procuror. Prin urmare, aplicarea unei pedepse mai severe în acest caz decât cea solicitată de procuror nu poate fi discutată prin prisma art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, atât timp cât limitele pedepsei penale au fost respectate.

121. În ceea ce privește aplicarea art. 385 Cod de procedură penală, acesta nu ține de individualizarea pedepsei. Prin urmare, modul de aplicarea a acestei norme nu poate fi invocat prin prisma art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală.

122. În pofida constatării din paragraful precedent, completul totuși menționează că instanța de apel a dispus menținerea celorlalte dispoziții ale sentinței, inclusiv cele privind aplicarea art. 385 alin. (4) Cod de procedură penală. De asemenea, conform normelor de procedură penală cât și practicii judiciare constante naționale și a CtEDO, privarea de libertate, ca măsură preventivă sub forma arestării preventive (art. 186 Cod de procedură penală), poate fi aplicată doar față de o persoană în privința căreia încă n-a fost pronunțată o sentință sau o decizie de condamnare. Totodată, instanța de apel a explicat că, dacă condamnații vor dori să obțină o compensare a încălcării dreptului pentru perioada scursă după pronunțarea sentinței, ei sunt în drept să recurgă la mecanismul prevăzut de art. 473² Cod de procedură penală.

Art. 427 alin. (1) pct. 12) coroborat cu pct. 6) Cod de procedură penală

123. La invocarea erorii judiciare prevăzută de art. 427 alin. (1) pct. 12) Cod de procedura penală, instanța de recurs supune controlului cheștiunea dacă faptelor stabilite de instanțele ierarhic inferioare li s-a dat o încadrare juridică corectă. Pentru a constata încadrarea juridică corectă urmează a determina corespunderea exactă între semnele faptei prejudiciabile săvârșite și semnele componenței infracțiunii, prevăzute de norma penală. În acest sens, instanța verifică dacă probele au fost evaluate corect și, în funcție de aceasta, stabilește dacă a fost sau nu admisă o eroare gravă de fapt care afectează soluția. Pentru ca eroarea gravă de fapt să constituie motiv de casare este necesar ca aceasta să fie esențială, evidentă, preexistentă verificării instanței de recurs și de natură să influențeze soluția procesului. Toate aceste condiții fiind întrunite, urmează să determine instanța de recurs că datorită stării eronate de fapt reținute să se fi ajuns la pronunțarea unei soluții greșite.

124. Având în vedere motivarea instanței de apel (para. 65) și a primei instanțe, precum și cele menționate la para. 115, completul consideră argumentul privind necesitatea recalificării acțiunilor de la art. 283 la art. 188 Cod penal neîntemeiat.

125. Completul nu este de acord că nu au fost întrunite elementele componenței de infracțiune prevăzută de art. 145 Cod penal. Condamnații au acționat toți cu o intenție unică. Denis Russu și Oleg Timofti au utilizat arma letală (de foc), îndreptând-o nemijlocit în direcția incasatorilor, împușcând în rafale.

Victor Pridorjînî a aruncat cu grenade fumigene pentru a îngreuna vizibilitatea și a contribuit la părăsirea locului infracțiunii, transportând făptuitorii la loc sigur. Veaceslav Ișcenco a urmărit mașina incasatorilor și a contribuit la ascunderea urmelor. Utilizarea tehnici „tragerea în rafale” este o tehnică specifică a militarilor, adesea asociată cu armele automate sau semiautomate. Toți atacatorii sunt cunoscuți cu această tehnică. Potrivit materialelor, toți patru sunt supuși militar; trei dețin permis de port armă (f.d. 110, 160 și 223, vol. IV), Denis Russu are atribui grad militar esaul-maior în Uniunea Trupelor de Cazaci din Rusia și din Străinătate (f.d. 109, vol. IV), iar Oleg Timofiti a recunoscut că până la reținere mergea regulat la Tir pentru practicarea și îmbunătățirea constantă a capacității de a utiliza o armă de foc.

126. Afirmația condamnaților că nu au dorit survenirea decesului nu este plauzibilă. La acționarea cu intenție autorul poate anticipa rezultatul acțiunii sale. Ei au tras cel puțin 54 de focuri de armă cu pistoale automate AK 74 în direcția incasatorilor. În cazul tragerii în rafale, exactitatea țintirii scade. Prin urmare, atacatorii au acționat cu intenție indirectă. Ei nu și-au propus direct să comită omorul, dar în asemenea circumstanțe rezultat ilegal avea o probabilitate destul de mare. În plus, lipsa sau prezența înțelegerii prealabile dintre făptuitori nu poate influența calificarea celor săvârșite în baza art. 145 alin. (2) lit. i) Cod penal, dar poate fi luată în considerație la individualizarea pedepsei, ceea ce la caz a fost aplicat.

127. Expertul legist a stabilit că leziunile provocate de împușcături au fost cauza directă a decesului lui Vladimir Botnari. Împușcătura a fost efectuată din spate, în timp ce victima se afla cu spatele la atacator, iar expertiza a confirmat acest lucru prin analiza orificiilor de intrare și ieșire ale glonțului. Prin urmare, decesul lui Botnari a fost rezultatul unui atac direct și bine determinat. (f.d. 204, vol. I). Mai mult, în urma declarațiilor făcute de Oleg Timofiti și a ale expertului, s-a ajuns la concluzia că ultimul este responsabil de decesul lui Vladimir Botnari. Timofiti a tras în direcția vehiculului în care se aflau încasatorii, iar poziționarea sa sugerează că a fost cel care a tras împușcătura fatală care a dus la moartea victimei. În aceste condiții, o altă concluzie decât că Vladimir Botnari a decedat în urma atacului armat nu poate fi reținută.

Celelalte argumente esențiale din recursurile apărării

128. Recurenții invocă afectarea dreptului la apărare din cauza participării în instanța de apel a condamnaților prin teleconferință la unele ședințe, în condițiile în care conexiunea era proastă. Desfășurarea procesului penal prin teleconferință nu este, ca atare, incompatibilă cu noțiunea de proces public și echitabil, dar trebuie să se asigure faptul că persoana poate urmări procesul și este ascultată fără impedimente tehnice. De asemenea, trebuie să se asigure o comunicare eficientă și confidențială cu un avocat (cauza [Sakhnovsky vs. Rusia](#), 2010, § 98). Completul notează că aceste dificultăți au avut loc în instanța de apel, din cauza pandemiei. De asemenea, a fost vorba doar de câteva ședințe, care nu au fost determinante

pentru soluționarea apelului. Parcurgerea transcrierii proceselor-verbale dezvăluie faptul că instanța de apel nu a fost sesizată despre spațiu inadecvat. Instanța de apel a fost sesizată despre acustică slabă în ședința din 04 septembrie 2020 (f.d. 116, vol. XXI) și 10 decembrie 2021 (f.d. 8, vol. XVI). Prima ședință nu a fost petrecută pe motiv că un judecător era bolnav, iar cea de-a doua a fost întreruptă și reluată după înlăturarea defecțiunilor tehnice. În ceea ce privește ședințele de judecată din 07 și 16 iulie 2020, acestea nu au avut loc. Ambele ședințe au fost întrerupte la cererea avocatului Svetlana Mazur, pentru a face cunoștință cu materialele cauzei (f.d. 113-114, vol. XXI). Ședința din 10 decembrie 2021 s-a petrecut în lipsa avocatului Svetlana Mazur, însă instanța de apel doar a ascultat, în susțineri verbale, pe procuror și apărătorul Alexandru Iachimciuc și a anunțat întrerupere. La ședința următoare, care a avut loc pe 17 decembrie 2021, avocatul Mazur a participat la dezbaterile judiciare și a prezentat poziția sa. În aceeași zi a avut loc și ultimul cuvânt al condamnaților (f.d. 05-21, vol. XXVI). Prin urmare, aceste dificultăți eventuale nu au afectat echitatea procedurii.

129. În recursurile apărării se indică la falsificarea probelor, referindu-se la pistolul de model „IIM Makarov” fără număr, care a fost ridicat în procesul percheziției. În învinuirea adusă nu se face mențiune despre săvârșirea infracțiunilor cu ajutorul acestei arme. Ea nu a fost obiect de cercetare în ședințele de judecată, iar instanțele ce judecă care examinează fondul cauzei nu au soluționat vreo chestiune cu privire la aceasta. Cu titlu informativ, completul menționează că cele indicate în pct. 161 a deciziei recurate țin de solicitările procurorului în instanța de apel și nicidecum o soluție a instanței asupra corpului delict menționat.

130. Motivele invocate de condamnați sugerează că ei solicită declararea nulității relative a unor probe. Conform art. 251 alin. (4) Cod de procedură penală, conform versiunii la data finalizării urmăririi penale, nulitatea relativă trebuie invocată până la sfârșitul urmăririi penale, sub sancțiunea decăderii. Din materialele cauzei rezultă că apărarea a omis termenul de invocare a nulității relative. Prin urmare, plenitudinea actului și corectitudinea acțiunii se prezumă, deoarece a fost confirmată prin semnătură și nu a fost contestată în termen.

131. Contrar celor susținute în recursurile apărării, principiul neagravării situației în propriul apel nu a fost încălcat. Acuzarea a depus apel, care a fost admis, iar stabilirea categoriei și cuantumului pedepsei ține de prerogativa instanței.

132. Toate argumentele esențiale invocate de apărare, adică cele care puteau influența soluția pe caz, s-au dovedit a fi neîntemeiate fie inadmisibile pe motive de procedură. Celelalte argumente, precum presupusul comportament ilegal al autorităților din locurile de detenție, iregularități la întocmirea proceselor-verbale sau la aplicarea arestării preventive, numirea până la oferirea calității procesuale condamnaților a expertizelor fără implicarea condamnaților, sau neașteptarea de către instanța de apel a soluționării cererii de strămutare formulate de Denis Russu la 16 decembrie 2021 nu pot influența soluția instanței de recurs și nu necesită a fi combătute.

133. Apărarea solicită constatarea infracțiunii de audiență prin faptul că mai multe muniții și un pistol au dispărut inexplicabil la etapa urmăririi penale din dosar, iar procesele-verbale ale ședinței de judecată nu au fost semnate corespunzător. Carențele descrise de apărare privind întocmirea procesului-verbal al ședinței de judecată nu pot constitui infracțiuni. Conform art. 335 Cod de procedură penală, infracțiunile de audiențe se referă la comportamentul care a avut loc „în cursul judecării cauzei”. Acestea sunt: comportamente disruptive în timpul ședințelor de judecată (strigăte, amenințări sau alte acțiuni care pot deranja desfășurarea procesului), aplicarea influenței asupra martorilor (amenințare, mită sau intimidare), discriminare și violență, proteste neautorizate. De rând cu acestea și comportamentul ilegal al unui angajat al instanței poate cădea sub incidența unor infracțiuni legate de audiențe sau de integritatea sistemului judiciar. Aceste comportamente pot include: corupție, abuz în serviciu (folosirea funcției pentru a obține avantaje personale sau pentru a afecta desfășurarea corectă a procesului), încălcarea confidențialității precum și perturbarea activității instanței. Nici o situație din cele menționate supra nu a fost descrisă de apărare prin cererile depuse. Prin urmare, instanța de recurs nu poate o încheiere interlocutorie în acest sens.

134. Din motivele de mai sus, în conformitate cu art. 432 alin (2) pct. 3), art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Declară inadmisibil recursul reprezentantului părții civile BC Victoriabank SA, Igor Cirimpei, declarat împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 17 decembrie 2021;

Respinge recursurile avocatului Svetlana Mazur, în numele lui Denis Russu, avocatul Aliona Dragomir, în numele lui Veaceslav Ișcenco, avocatului Georgeta Lupea, în numele lui Victor Pridorojnhîi, avocatului Alexandru Iachimciuc, în numele lui Oleg Timofti, și a condamnaților Denis Russu, Victor Pridorojnhîi și Oleg Timofti declarat împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 17 decembrie 2021, ca neîntemeiate;

Menține decizia Curții de Apel Chișinău din 17 decembrie 2021.

Decizia este irevocabilă.

Președinte

Stella Bleșceaga

Judecători

Ghenadie Eremciuc

Vladislav Gribincea